

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ

นายกิตติพันธ์	อุดมเศรษฐ์	โรงเรียนปิ่นสร้อยแยลส์วิทยาลัย เชียงใหม่
นายคุณิต	พรหมชนะ	โรงเรียนปิ่นสร้อยแยลส์วิทยาลัย เชียงใหม่
นางสาวอนงนาฎ	ไบแสง	ครู (กศ.2) โรงเรียนบ้านปางน้ำดู อำเภอค้อยสะแก จังหวัดเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ข

เอกสารราชการที่ใช้ในการค้นคว้าแบบอิสระ

สำเนา

ที่ ศธ. 0515 (010) 18/ พิเศษ

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50202

25 กรกฎาคม 2548

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน.....

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. โครงร่างการค้นคว้าแบบอิสระ
 2. แผนการเรียนรู้ จำนวน 15 แผน
 3. แบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์

ด้วยนางกัญญา สิทธิสุขเศรษฐ์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้อนุมัติจากมหาวิทยาลัยฯ ให้ทำการศึกษาเพื่อประกอบการค้นคว้าแบบอิสระ เรื่อง ผลการใช้กิจกรรมการตั้งคำถามที่มีต่อทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติสุดา ศรีสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ นักศึกษาจึงมีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการศึกษาดังกล่าว ในแง่ของความครอบคลุมเนื้อหา ความชัดเจน และข้อเสนอแนะประเด็นอื่นๆ ตามที่เห็นสมควร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบรับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในครั้งนี้ด้วย

จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา สุจจันท์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-5394-4238

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ภาคผนวก ค

ค่าสถิติทดสอบหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ตาราง 11 ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) รายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทักษะ
การคิดวิเคราะห์

ข้อ	p	r	ข้อ	p	r
1	.54	.58	11	.50	.67
2	.63	.42	12	.67	.50
3	.67	.50	13	.71	.42
4	.71	.42	14	.63	.75
5	.63	.25	15	.58	.83
6	.54	.58	16	.63	.58
7	.58	.67	17	.50	.83
8	.75	.33	18	.63	.58
9	.54	.58	19	.63	.75
10	.71	.42	20	.42	.50

ความเชื่อมั่น (KR-20) $r_{tt} = .7867$

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศาสนา
 แผนที่ 1 ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของศาสนา เวลา 1 ชั่วโมง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

วิเคราะห์ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของศาสนา

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถวิเคราะห์ และบอกความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของศาสนาได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเรื่องศาสนาที่ตนเองและครอบครัวนับถือ โดยครูใช้คำถามดังนี้
 - นักเรียนและครอบครัวของนักเรียนนับถือศาสนาอะไร เพราะเหตุใด
 จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปว่าภายในห้องเรียนของเรามีเพื่อนๆ ที่นับถือศาสนาอะไรบ้าง แล้วร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสาเหตุที่ตนนับถือ
2. ครูสนทนาซักถามนักเรียนเรื่อง กิจกรรมทางศาสนาที่นักเรียนได้ปฏิบัติ มีอะไรบ้าง เช่น ศาสนาพุทธ การทำบุญตักบาตร การไปเวียนเทียน การบวชพระ ฯลฯ
3. แบ่งนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่มๆ ละ 5 คน ให้แต่ละกลุ่มจับฉลากใบงานแล้วอภิปรายร่วมกันและแสดงความคิดเห็นลงในใบงาน

ใบงานที่ 1	ความหมายของศาสนา
ใบงานที่ 2	สาเหตุของการเกิดศาสนา
ใบงานที่ 3	องค์ประกอบของศาสนา
ใบงานที่ 4	ความสำคัญของศาสนาต่อมนุษย์
ใบงานที่ 5	ประโยชน์ของศาสนาในการดำรงชีวิตของมนุษย์

 จากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน
4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของศาสนา

สื่อ / อุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1 ความหมายของศาสนา
2. ใบงานที่ 2 สาเหตุของการเกิดศาสนา
3. ใบงานที่ 3 องค์ประกอบของศาสนา
4. ใบงานที่ 4 ความสำคัญของศาสนา
5. ใบงานที่ 5 ประโยชน์ของศาสนา

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
3. การนำเสนอผลงาน
4. การตรวจผลงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

ใบงานที่ 1

ความหมายของศาสนา

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น โดยตอบคำถามต่อไปนี้
 1. ศาสนา คือ คำสอนที่ดั่งมโหฬารหรือไม่
 2. ศาสนาทุกศาสนาสอนให้คนเป็นอย่างไร
 3. ทำไมเราต้องนับถือศาสนา
 4. ถ้าประเทศเราไม่มีศาสนา ประเทศเราจะเป็นอย่างไร
2. จากคำถามข้อ 1 – 4 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของศาสนา โดยตอบคำถามต่อไปนี้

ศาสนาหมายถึงอะไร

ชื่อกลุ่ม

- สมาชิก 1.
2.
3.
4.
5.

ใบงานที่ 2

สาเหตุของการเกิดศาสนา

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น โดยตอบคำถามต่อไปนี้

1.1 มนุษย์เราเกิดมาต้องมีความเชื่ออย่างใดอย่างหนึ่งใช่หรือไม่

1.2 ทำไมมนุษย์จึงเชื่อว่าสิ่งที่เกิดขึ้นตามปรากฏการณ์ธรรมชาติเป็นอำนาจของเทพเจ้า
บันดาลให้เป็นไปเพราะ

1.3 ทำไมมนุษย์จึงชวนขวยหาที่พึ่งเมื่อเกิดพายุ ฟ้าร้อง แผ่นดินไหว เพราะ.....

1.4 การเคารพนับถือวิญญาณของบุคคลสำคัญ บรรพบุรุษ เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดศาสนาขึ้น
ใช่หรือไม่

1.5 ความเชื่อถือลัทธิทางการเมือง ทำให้คนมีจิตใจเบี่ยงเบนออกไปจากศาสนา ใช่หรือไม่
.....

2. จากคำถามข้อที่ 1-5 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปสาเหตุของการเกิดศาสนาโดยตอบคำถามต่อไปนี้
สาเหตุของการเกิดศาสนาคืออะไร
.....

ชื่อกลุ่ม

สมาชิก 1.

2.

3.

4.

5.

ใบงานที่ 3

องค์ประกอบของศาสนา

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น โดยตอบคำถามต่อไปนี้

1.1 ผู้เผยแพร่, ผู้ประกาศศาสนา หรือผู้ก่อตั้งศาสนาเรียกว่าอะไร

1.2 คำสอนที่ศาสดาค้นพบ และนำมาสอนปฏิบัติสำหรับผู้นับถือศาสนาต่างๆคืออะไร

1.3 ผู้ที่นำคำสั่งสอนของศาสดามาเผยแพร่ให้แก่ประชาชนคือใคร.....

1.4 ระเบียบพิธีสำหรับปฏิบัติในแต่ละศาสนา เช่น การทำบุญตักบาตรในศาสนาพุทธ การรับศีลล้างบาปของศาสนาคริสต์ ฯลฯ เรียกว่าอะไร

1.5 สถานที่ซึ่งมีไว้ประกอบกิจทางศาสนาต่างๆ เช่น วัด โบสถ์ เรียกว่าอะไร

1.6 เครื่องหมายหรือสิ่งที่ใช้แทนศาสนาต่างๆ เช่น เสนาธรรม ไม้กางเขน เรียกว่าอะไร

2. จากคำถามข้อ1-6 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปองค์ประกอบของศาสนา โดยตอบคำถามต่อไปนี้
องค์ประกอบของศาสนามีอะไรบ้าง

ชื่อกลุ่ม

สมาชิก 1.

2.

3.

4.

5.

ใบงานที่ 4

ความสำคัญของศาสนาต่อมนุษย์

- คำชี้แจง** 1. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น โดยตอบคำถามต่อไปนี้
- 1.1 ศาสนาจะช่วยให้มนุษย์ทราบว่าสิ่งใดดี สิ่งใดชั่ว สิ่งใดถูก สิ่งใดผิด ใช่หรือไม่
.....
 - 1.2 ศาสนาสอนให้คนทุกคนเป็นคนดีได้หรือไม่
 - 1.3 ศาสนาเป็นบ่อเกิดแห่งคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม
ใช่หรือไม่
 - 1.4 มนุษย์เราใช้หลักคำสอนทางศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้หรือไม่
.....
 - 1.5 ศาสนาทุกศาสนาล้วนมุ่งหวังให้มนุษย์ทุกคนเป็นคนดี และเมื่อมนุษย์ทุกคนเป็นคนดีแล้ว
สังคมจะเป็นอย่างไร
 - 1.6 เมื่อคนเราเกิดความทุกข์กายและใจเราควรใช้อะไรมาเป็นที่พึ่งทางใจและเป็นที่ยึดเหนี่ยว
จิตใจของเรา
2. จากคำถามข้อที่ 1 – 6 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปความสำคัญของศาสนาต่อมนุษย์โดยตอบคำถาม
ต่อไปนี้
- ศาสนามีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างไรบ้าง
-
-

ชื่อกลุ่ม

- สมาชิก 1.
2.
3.
4.
5.

ใบงานที่ 5

ประโยชน์ของศาสนาในการดำรงชีวิตของมนุษย์

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นโดยตอบคำถามต่อไปนี้

1. ศาสนาทุกศาสนาสอนให้เราทราบว่าจะอะไรคือความชั่วที่ควรละเว้น อะไรคือความดีที่ควรกระทำหรือไม่
 2. หลักคำสอนทางศาสนาสอนให้คนเรารู้จักรับผิดชอบตนเอง สามารถควบคุมตนเองได้หรือไม่
 3. คำสอนทุกศาสนาเน้นให้คนในสังคมเป็นอย่างไร
 4. ศาสนาเป็นแหล่งกำเนิดของอะไร
 5. มนุษย์เราใช้อะไรเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต
2. จากคำถามข้อที่ 1 – 5 ให้นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของศาสนาโดยตอบคำถามต่อไปนี้
- ศาสนามีประโยชน์ในการดำรงชีวิตของมนุษย์เราอย่างไรบ้าง

ชื่อกลุ่ม

สมาชิก 1.

2.

3.

4.

5.

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา

แผนที่ 1

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

เวลา 1 ชั่วโมง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติไทย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถวิเคราะห์ และบอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา โดยครูใช้คำถามดังนี้

- ประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศไทยนับถือศาสนาอะไร เพราะเหตุใด
- นักเรียนนับถือศาสนาอะไร เพราะอะไร
- เหตุใดพระพุทธศาสนาจึงเป็นศาสนาประจำชาติไทย
- การนับถือศาสนาพุทธทำให้สังคมไทยมีลักษณะอย่างไร
- การที่คนไทยนับถือศาสนาพุทธทำให้คนไทยมีลักษณะนิสัยอย่างไร
- นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อพระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นชาวพุทธคนหนึ่ง

2. ให้นักเรียนดูภาพดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพ โดยครูใช้คำถามดังนี้

- คนในภาพปฏิบัติตนได้เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
- การปฏิบัติตนของคนในภาพมีความสำคัญต่อพระพุทธศาสนาอย่างไร
- ถ้าไม่มีการปฏิบัติตนของคนในภาพพระพุทธศาสนาจะเป็นอย่างไร
- นักเรียนควรเลือกปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อเป็นการส่งเสริมพระพุทธศาสนา

จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามลงในใบงานที่ 1

3. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ในใบงานที่ 2 จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามดังนี้

- วิถีชีวิตของมะลิเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาหรือไม่อย่างไร
- ถ้านักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในวันวิสาขบูชาเหมือนมะลิจะรู้สึกอย่างไร
- จากสถานการณ์นี้ประโยชน์ที่มะลิได้รับคืออะไร
- ถ้ามีโอกาสนักเรียนจะปฏิบัติตนในวันวิสาขบูชาเหมือนมะลิหรือไม่
- ถ้านักเรียนปฏิบัติตนในวันวิสาขบูชาเหมือนมะลิ นักเรียนจะเกิดความรู้สึกอย่างไร

จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามในใบงานที่ 2 ข้อ 1

4. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า “พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทยอย่างไร”

จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันสรุปผลการอภิปรายและตอบคำถามในใบงานที่ 2 ข้อ 2

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามดังนี้

- พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทยอย่างไร
- วิถีชีวิตของคนไทยเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาอย่างไร
- พระพุทธศาสนาก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคนไทยอย่างไร

จากนั้นให้นักเรียนนำข้อมูลที่ได้สรุปลงในแผนภาพ ในใบงานที่ 2 ข้อ 3

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติไทย

สื่อ / อุปกรณ์

1. ภาพบุคคลไปทำบุญที่วัด
2. ใบงานที่ 1
3. ใบงานที่ 2

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
2. การตรวจผลงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพและตอบคำถามต่อไปนี้

1. คนในภาพปฏิบัติตนได้เหมาะสมหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. การปฏิบัติตนของคนในภาพมีความสำคัญต่อพระพุทธศาสนาอย่างไร

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

.....

.....

ใบงานที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. อ่านสถานการณ์และตอบคำถาม

วันนี้เป็นวันวิสาขบูชา มะลิตื่นแต่เช้าตรู่เพื่อช่วยพ่อแม่เตรียมของที่จะไปทำบุญที่วัด มะลิตั้งใจที่จะได้ไปวัดเพราะได้เจอเพื่อนบ้านมากมาย ได้ทำบุญฟังธรรมะจากหลวงตา และตอนเย็นก็ได้เวียนเทียนรอบอุโบสถด้วย เพื่อเป็นการระลึกถึงคุณของพระรัตนตรัย

1.1 วิธีชีวิตของมะลิเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาหรือไม่ อย่างไร

.....

ถ้านักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในวันวิสาขบูชาเหมือนมะลิ จะรู้สึกอย่างไร

.....

1.3 จากสถานการณ์ ประโยชน์ที่มะลิได้รับคืออะไร

.....

2. พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทยอย่างไร

.....

3. สรุปความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนาลงในแผนภาพ

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
ในสังคมไทย

.....

.....

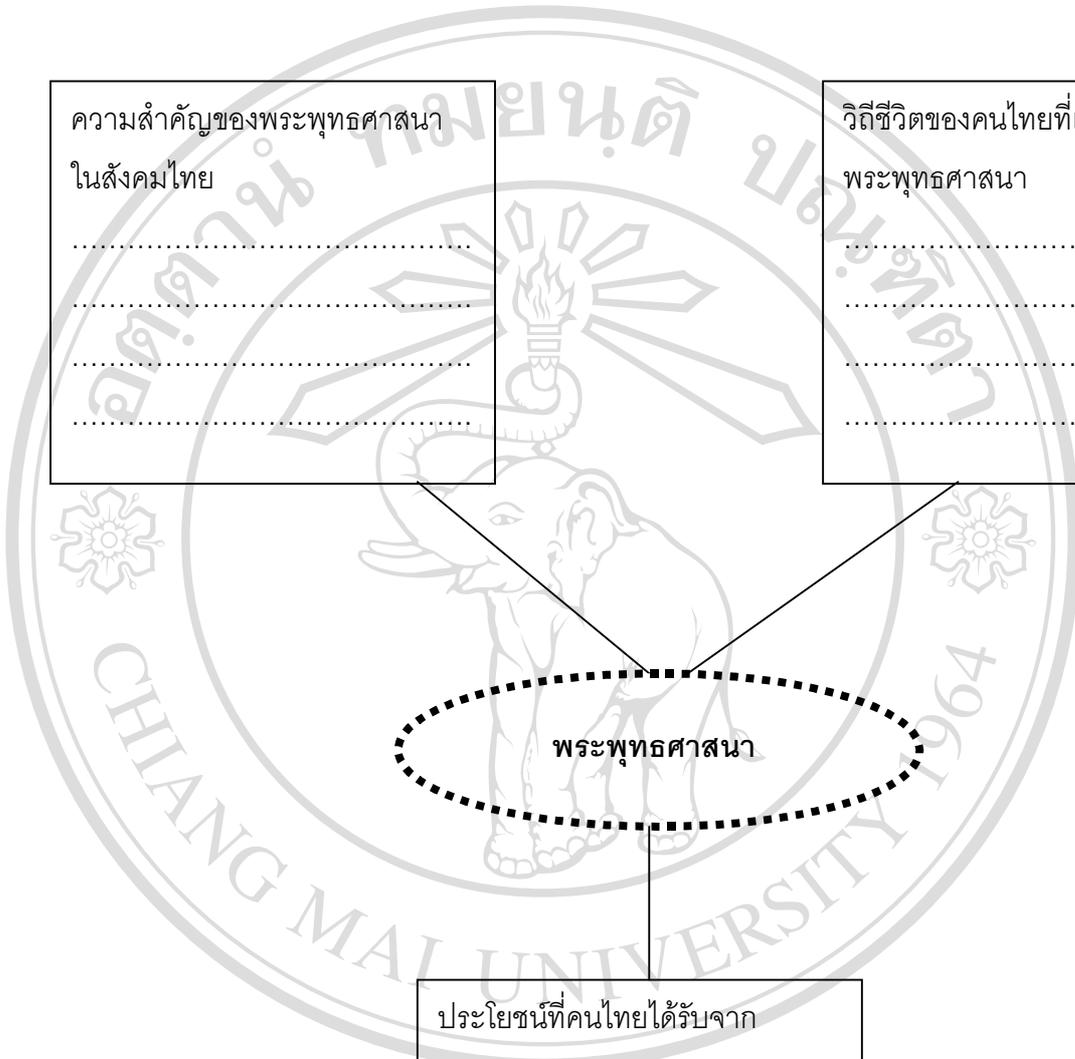
.....

วิถีชีวิตของคนไทยที่เกี่ยวข้องกับ
พระพุทธศาสนา

.....

.....

.....

พระพุทธศาสนา

ประโยชน์ที่คนไทยได้รับจาก
พระพุทธศาสนา

.....

.....

.....

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

จำแนกแยกแยะวัฒนธรรมไทยที่ได้รับจากพระพุทธศาสนา

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถจำแนกแยกแยะและบอกวัฒนธรรมดั้งเดิมของสังคมไทยที่ได้รับจากพระพุทธศาสนาได้

กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามดังนี้
 - นักเรียนเคยทำบุญตักบาตรหรือไม่ อย่างไร
 - นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อได้ทำบุญตักบาตร
 - นักเรียนคิดว่าการทำบุญตักบาตรมีความสัมพันธ์กับพระพุทธศาสนาอย่างไร
- ให้นักเรียนดูภาพดังนี้

ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามดังนี้

- เด็กในภาพทำอะไร
- การกระทำของเด็กในภาพทำให้เกิดผลได้อย่างไร
- นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการกระทำของเด็กในภาพ
- นักเรียนเคยปฏิบัติตนเหมือนเด็กในภาพหรือไม่ อย่างไร
- การกระทำของเด็กในภาพเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาอย่างไร

3. ให้นักเรียนตอบคำถามลงในใบงานที่ 1
4. แบ่งนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่มๆ ละ 5 คน ให้ศึกษาใบความรู้ เรื่องพระพุทธศาสนา เป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันสรุปการปฏิบัติตนของคนไทย ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา โดยครูใช้คำถามดังนี้
 - การปฏิบัติตนของคนไทยที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา มีอะไรบ้าง
 - การปฏิบัติตนของคนไทยที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนามีประโยชน์อะไรบ้าง
 จากนั้นให้นักเรียนสรุปความรู้ลงในใบงานที่ 2
5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงวัฒนธรรมไทยที่ได้รับจากพระพุทธศาสนา

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1
2. ใบงานที่ 2
3. ภาพเด็กตักบาตร
4. ใบความรู้ เรื่อง พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
2. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
3. ตรวจผลงาน

ใบงานที่ 1

พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย

1. ให้นักเรียนดูภาพการปฏิบัติตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาแล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1.1

1. เด็กในภาพทำอะไร.....2.

การกระทำของเด็กในภาพมีประโยชน์อย่างไร

- ทำให้มีจิตใจเอื้อเฟื้อ เพื่อแม่
 ทำให้เรียนเก่ง
 ทำให้คุณพ่อ คุณแม่ชมเชย
 อื่นๆ

3. นักเรียนชอบการกระทำของเด็กในภาพหรือไม่ เพราะอะไร

.....

4. นักเรียนเคยทำเหมือนเด็กในภาพหรือไม่ ถ้าเคยทำ เมื่อทำแล้วรู้สึกอย่างไร

.....

.....

5. การกระทำของเด็กในภาพเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาอย่างไร

- ส่งเสริมให้พระพุทธศาสนาคงอยู่ต่อไป
- ส่งเสริมให้พระสงฆ์ออกมาบิณฑบาตรมากๆ
- ส่งเสริมให้มีวัดมากขึ้น
- อื่นๆ

1.2

1. เด็กในภาพทำอะไร.....
.....2.

2. การกระทำของเด็กในภาพตรงกับคุณธรรมในข้อใด

- ความกตัญญู
- ความเมตตากรุณา
- ความมีสติ
- อื่นๆ

3. นักเรียนชอบการกระทำของเด็กในภาพหรือไม่ เพราะอะไร

.....

4. นักเรียนเคยช่วยเหลือผู้อื่นบ้างหรือไม่ ถ้าเคย นักเรียนช่วยเหลือผู้อื่นอย่างไร

.....

.....

5. การกระทำของเด็กในภาพเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาอย่างไร

- เป็นการสร้างชื่อเสียงให้แก่พระพุทธศาสนา
- เป็นการเผยแพร่พระพุทธศาสนา
- เป็นการปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา
- อื่นๆ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

ใบความรู้

เรื่อง พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย

ประเทศไทยมีวัฒนธรรมที่งดงามหลายอย่างที่ควรชื่นชมและสืบสานรักษาไว้ วัฒนธรรมส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติไทย

วัฒนธรรมดีงามของสังคมไทยที่ได้รับจากพระพุทธศาสนา เช่น

1. วัฒนธรรมด้านประเพณี เช่น การบวช การแห่เทียนพรรษา การเวียนเทียนในวันสำคัญทางศาสนา และการทำบุญต่างๆ เป็นต้น
2. วัฒนธรรมด้านอุปนิสัย พระพุทธศาสนาหล่อหลอมคนไทยให้มีอุปนิสัยดีงาม มีน้ำใจ มีความรักใคร่สามัคคีกัน
3. วัฒนธรรมด้านกิริยามารยาท คนไทยมีกิริยามารยาทที่เป็นแบบแผน มีการแสดงความเคารพโดยการกราบไหว้ และแสดงความกตัญญูทวดเวที่ต่อพ่อแม่และครูอาจารย์ ซึ่งเป็นสิ่งดีงามและมีค่าต่อสังคมไทย
4. วัฒนธรรมด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ พระพุทธศาสนาปลูกฝังให้คนไทยรู้จักดำเนินชีวิตอย่างมีแบบแผน มีแนวปฏิบัติที่ดีงาม และชอบธรรม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

วิเคราะห์ประวัติของพระพุทธเจ้า

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถวิเคราะห์และบอกประวัติของพระพุทธเจ้าได้

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนา เรื่อง พุทธประวัติ แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพุทธประวัติ โดยครูใช้คำถามดังนี้

- นักเรียนคิดว่าพุทธประวัติหมายถึงอะไร และมีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาอย่างไร
- การศึกษาพุทธประวัติก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไร

2. ให้นักเรียนดูภาพดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

เจ้าชายสิทธัตถะทรงบำเพ็ญทุกขกิริยา

แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพ โดยครูใช้คำถามดังนี้

- บุคคลในภาพกำลังทำอะไร
- นักเรียนคิดว่าบุคคลในภาพคือใคร
- บุคคลในภาพเกี่ยวข้องกับพุทธประวัติอย่างไร
- เหตุการณ์การกระทำของบุคคลในภาพเกี่ยวข้องกับพุทธประวัติอย่างไร

3. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง พุทธประวัติ จากนั้นให้นักเรียนสรุปความรู้ลงในแผนภาพในใบงานที่ 1

4. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประวัติของพระพุทธเจ้า โดยครูใช้คำถามดังนี้

- นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากการศึกษาพุทธประวัติ
- ถ้าพระพุทธเจ้าไม่เสด็จออกผนวชจะตรัสรู้ได้หรือไม่ เพราะเหตุใด
- พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้อะไร
- การศึกษาพุทธประวัติในเรื่องการบำเพ็ญเพียรให้ข้อคิดแก่นักเรียนอย่างไร

จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามในใบงานที่ 2

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับพุทธประวัติ

สื่อ / อุปกรณ์

1. รูปภาพเจ้าชายสิทธัตถะทรงบำเพ็ญทุกขกิริยา
2. ใบความรู้ เรื่อง พุทธประวัติ
3. ใบงาน เรื่อง พุทธประวัติ

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการเรียน
2. ตรวจผลงาน

ใบความรู้ พุทธประวัติ

ชาติภูมิของพระพุทธเจ้า

พระพุทธเจ้าทรงเป็นศาสดาของพระพุทธศาสนาพระองค์ทรงมีพระนามเดิมว่า “สิทธัตถะ” ทรงเป็นพระราชโอรสของพระเจ้าสุทโธทนะ กษัตริย์ศากยวงศ์ผู้ครองกรุงกบิลพัสดุ์ แคว้นสักกะ พระราชมารดาทรงพระนามว่า พระนางสิริมหามายา

การประสูติและเหตุการณ์หลังประสูติ

พระนางสิริมหามายาทรงพระครรภ์แก่ใกล้ครบกำหนดพระนางจึงทูลลาพระเจ้าสุทโธทนะ เพื่อเสด็จกลับกรุงเทวทหะ ตามประเพณีพราหมณ์ที่ว่า สตรีมีครรภ์ต้องกลับไปคลอดบุตรที่เรือนของสกุลตน เมื่อพระนางเสด็จถึงสวนลุมพินีวันซึ่งอยู่กึ่งกลาง ระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์กับกรุงเทวทหะ พระนางก็ประสูติพระครรภ์ และประสูติพระราชโอรสในวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6

หลังจากพระกุมารประสูติได้ 3 วัน คาบสองค่ำหนึ่งชื่อ อสิตะ ได้ทำนายว่าพระกุมารนี้ ถ้าอยู่ครองราชสมบัติ จะได้เป็นจักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่ ถ้าออกบวชจะได้เป็นศาสดาเอกของโลก

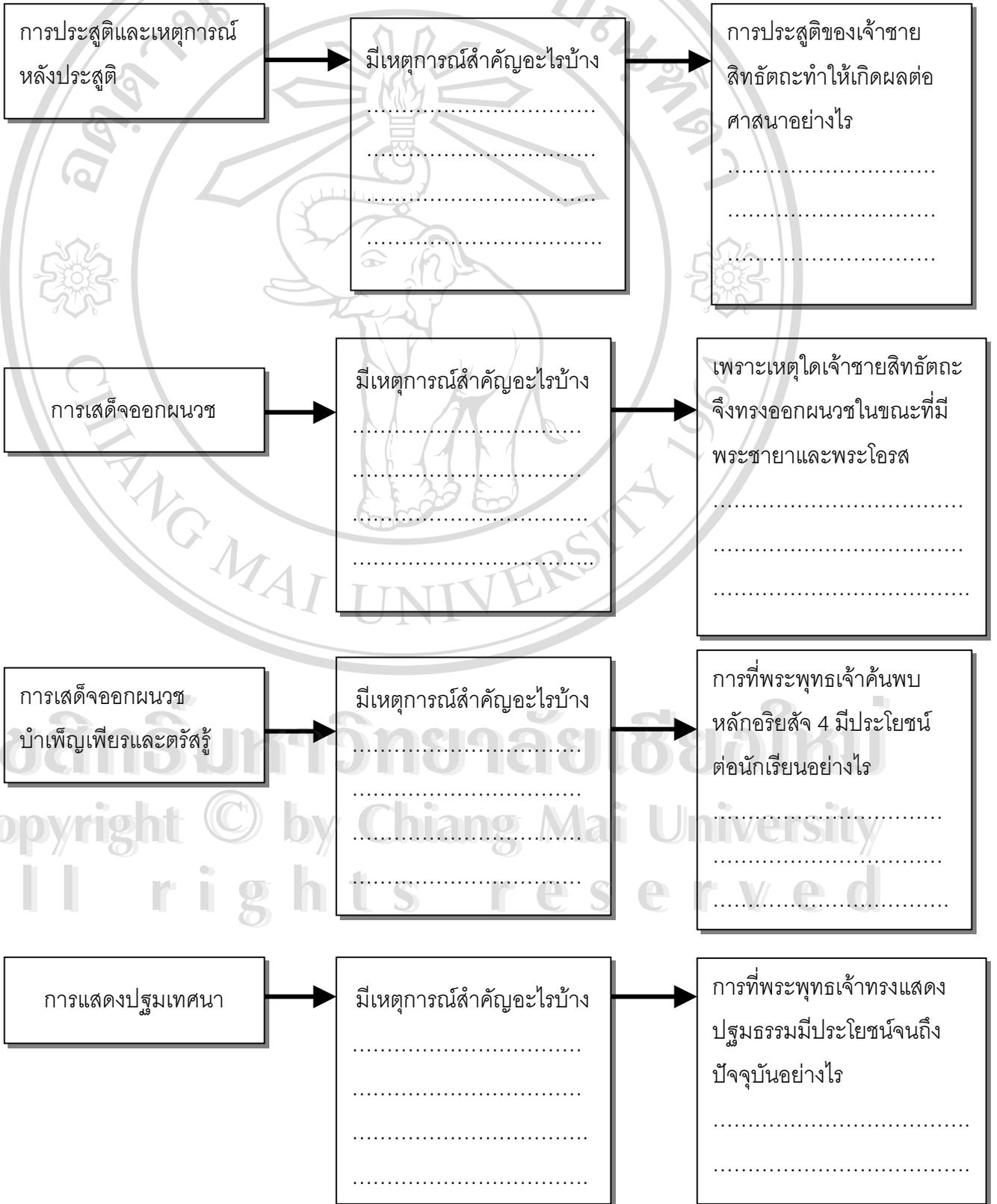
เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะมีพระชนมายุได้ 7 วัน พระราชมารดาก็เสด็จสวรรคต พระองค์จึงได้รับการเลี้ยงดูจากพระนางปชาบดีโคตมี ผู้เป็นพระมาตุจฉา (น้า) เจ้าชายสิทธัตถะได้รับการเลี้ยงดูอย่างดี โดยพระเจ้าสุทโธทนะทรงโปรดให้ชุดสระบัว 3 สระ และให้สร้างปราสาทขึ้น 3 หลัง สำหรับเป็นที่ประทับใน 3 ฤดู เพื่อให้เป็นที่สำราญพระทัยแก่เจ้าชายสิทธัตถะ

เมื่อพระชนมายุได้ 8 พรรษา พระราชบิดาทรงให้ศึกษาศิลปวิทยาการต่างๆ กับสำนักครูวิศวามิตร ทรงเรียนรู้ในวิชาการด้านต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนั้นพระองค์ยังเป็นผู้มีความอ่อนน้อมต่อครู อาจารย์ มีจิตใจเอื้อเฟื้อ เมตตากรุณาต่อสัตว์ทั้งหลาย

เมื่อพระชนมายุได้ 16 พรรษา พระเจ้าสุทโธทนะได้ตรัสขอพระนางยโสธรา หรือพิมพา แห่งกรุงเทวทหะมาอภิเษกเป็นพระชายา เพื่อผูกมัดเจ้าชายสิทธัตถะให้อยู่ในทางโลกมากยิ่งขึ้น ต่อมาพระองค์ทรงเบื่อหน่ายในเพศฆราวาส และได้ทรงพบเห็นเทวทูต 4 คือ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และนักบวช และในขณะนั้นเองพระนางยโสธรา ได้คลอดพระราชโอรส ทรงพระนามว่า “ราहुล” ซึ่งแปลว่า “บ่วง”

ใบงานที่ 1

คำสั่ง ให้นักเรียนสรุปความรู้จากการศึกษาพุทธประวัติลงในแผนภาพ

ชื่อ ชั้น..... เลขที่.....

ใบงานที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง จากการศึกษาพุทธประวัติ

.....

.....

.....

2. ถ้าพระพุทธเจ้าไม่เสด็จออกผนวชจะตรัสรู้ได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้อะไร

.....

.....

.....

4. การศึกษาพุทธประวัติ ในเรื่อง การบำเพ็ญเพียรให้ข้อคิดแก่นักเรียนอย่างไร

.....

.....

.....

5. นักเรียนได้ประโยชน์อะไรบ้าง จากการศึกษาพุทธประวัติ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

แผนที่ 1

หลักธรรมนำชีวิต

เวลา 1 ชั่วโมง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

จำแนกแยกแยะหลักธรรมในพระพุทธศาสนา และนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถจำแนกแยกแยะและบอกหลักธรรมในพระพุทธศาสนาได้
2. นักเรียนสามารถนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

อย่างถูกต้องและเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูเล่านิทานเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้นักเรียนฟัง จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดจากนิทาน
2. ให้นักเรียนดูภาพดังนี้

ลิขสิทธิ์ในหนังสือเรียนฉบับนี้
Copyright © by Chulalongkornrajavidyalaya University
All rights reserved

แล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามดังนี้

- เด็กในภาพทำอะไร
- การกระทำของเด็กในภาพดีหรือไม่ เพราะอะไร
- นักเรียนชอบการกระทำของเด็กในภาพหรือไม่ เพราะอะไร
- นักเรียนคิดว่าเด็กในภาพควรทำอะไรจึงจะเหมาะสม

3. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง หลักธรรมนำชีวิต / หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามในใบงานที่ 1 ข้อ 1.1 และ ข้อ 1.2

4. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ในใบงานที่ 1 ข้อ 2.1 แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามดังนี้

- เอกชัยปฏิบัติตนสอดคล้องตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาหรือไม่อย่างไร
- ถ้าเอกชัยปฏิบัติตนเช่นนี้ไปตลอดอนาคตเขาจะเป็นอย่างไร
- นักเรียนจะปฏิบัติตามเอกชัยได้อย่างไรบ้าง
- ถ้านักเรียนทำได้จริงจะมีผลดีต่อตนเองอย่างไร
- นักเรียนรู้สึกอย่างไรถ้าสามารถปฏิบัติตามเอกชัย

จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามในใบงานที่ 1 ข้อ 2.1

5. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ในใบงานที่ 1 ข้อ 2.2 แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามดังนี้

- มะลิปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาหรือไม่อย่างไร
- ถ้ามะลิปฏิบัติตนเช่นนี้ไปตลอด อนาคตของเธอจะเป็นอย่างไร
- นักเรียนจะอย่างไรเพื่อไม่ให้เหมือนมะลิ
- ถ้านักเรียนทำได้จริงจะมีผลต่อสังคมอย่างไร

จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามในใบงานที่ 1 ข้อ 2.2

6. ให้นักเรียนสำรวจตนเองเกี่ยวกับหลักธรรมทางศาสนา ที่นักเรียนนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และยกตัวอย่างประกอบลงในใบงานที่ 2 เรื่อง หลักธรรมที่นำไปปฏิบัติแล้ว

นักเรียน 3 – 5 คน เสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

7. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องหลักธรรมนำชีวิต / หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

สื่อ / อุปกรณ์

1. นิตาน เรื่องหงส์ทอง
2. ภาพเด็กตกปลา
3. ใบความรู้เรื่องหลักธรรมนำชีวิต / หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
4. ใบงานที่ 1
5. ใบงานที่ 2

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
2. ตรวจผลงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

นิทาน เรื่อง หงส์ทอง

พราหมณ์ผู้หนึ่งตายไปแล้วไปเกิดเป็นหงส์ทอง เห็นธิดาและภรรยาได้รับความลำบาก ต้องทำงานรับจ้างผู้อื่น จึงเกิดความสงสารเลยหมั้นมาเยี่ยมและสลับขนทองให้เพื่อนำไปขาย เลี้ยงชีวิต ภรรยาและธิดาจึงร่ำรวยและมีความสุขมาก ต่อมาภรรยาเกิดความโลภอยากร่ำรวย มากๆ จึงคิดจะจับถอนขนทองคำให้หมด ธิดาไม่ยอมได้กล่าวห้ามปราม แต่ฝ่ายภรรยาไม่เชื่อ เมื่อหงส์ทองมาก็จับถอนขนแต่ขนที่ถูกถอนมานั้นไม่ได้เป็นทองคำ กลับกลายเป็นขนนกยาง ธิดาจึงนำหงส์ทองมาเลี้ยงด้วยความสงสาร จนขนงอกขึ้นมาใหม่ หงส์ทองจึงบินไปอยู่ในป่า และไม่กลับมาอีกเลย ตั้งแต่นั้นมาภรรยาและธิดาก็ยากจนลงเหมือนเดิม

(กรมศาสนา 2543)

(ข้อคิด : โลกมากลาภหาย)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ใบความรู้

เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

เบญจศีล – เบญจธรรม

เบญจศีล	เบญจธรรม
1. ไม่ทำร้ายหรือเบียดเบียนสัตว์	1. เมตตา กรุณา
2. ไม่ลักขโมย	2. สัมมาอาชีวะ
3. ไม่แย่งชิงของรักผู้อื่น	3. ความสันโดษในกุศลของตน
4. ไม่พูดปด	4. การพูดความจริง
5. ไม่ดื่มสุราหรือสิ่งเสพติดให้โทษ	5. การมีสติสัมปชัญญะ

หิริ – โอตตัปปะ

หิริ คือ ความละอายแก่ใจตนเองที่จะกระทำชั่ว

โอตตัปปะ คือ ความเกรงกลัวต่อการกระทำชั่ว

หิริโอตตัปปะ หมายถึง ผู้ที่มีความละอายและเกรงกลัวต่อบาปเป็นผู้มีจิตสำนึกดีงาม เป็นการสร้างสังคมให้อยู่อย่างสงบสุข

โอวาท 3

โอวาท 3 เป็นหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าที่สอนให้ทำความดีมี 3 ประการ

1. เว้นจากการประพฤติชั่วทุกอย่างรวมทั้งไม่กระทำผิดกฎหมาย
2. การทำความดี ทำกุศล สามารถกระทำได้ 3 ทาง คือ ทางกาย ทางวาจา ทางใจ
3. ทำจิตใจให้ผ่องใส คือ การทำใจให้บริสุทธิ์สดใส

อิทธิบาท 4

อิทธิบาท 4 คือ หลักธรรมที่ทำให้คนเราประสบความสำเร็จมี 4 ประการ

1. ฉันทะ คือ ความพอใจในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
2. วิริยะ คือ ความเพียรพยายามที่จะทำงานใดไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค
3. จิตตะ คือ ความเอาใจใส่ในสิ่งที่กระทำด้วยความตั้งใจ
4. วิมังสา คือ การรู้จักใช้สติปัญญาคิดหาเหตุผลในสิ่งต่างๆ ก่อนที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งลงไป

ทิส 6

ทิส 6 คือ บุคคลประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับตัวเรา

1. ทิสเบื้องบน ได้แก่ พระพุทธ พระสงฆ์
2. ทิสเบื้องหน้า ได้แก่ บิดา มารดา
3. ทิสเบื้องบน ได้แก่ ครู อาจารย์
4. ทิสเบื้องซ้าย ได้แก่ มิตรสหาย
5. ทิสเบื้องล่าง ได้แก่ คนรับใช้ และบ่าวไพร่ ผู้ได้บังคับบัญชา
6. ทิสเบื้องหลัง ได้แก่ บุตร ภรรยา

ฆราวาสธรรม

ฆราวาสธรรม คือ หลักธรรมที่ควรยึดถือและปฏิบัติมี 4 ประการ คือ

1. สัจจะ คือ ความซื่อสัตย์ ความจริงใจ ไม่โกหกหลอกลวง
2. ทมะ คือ การรู้จักข่มใจ ควบคุมอารมณ์ให้ทำในสิ่งที่ดีและถูกต้อง
3. ชันติ คือ การกระทำสิ่งใดๆ ด้วยความอดทน อดคถั่น
4. จาคะ คือ การเสียสละแก่ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง 1. สังเกตภาพและตอบคำถามต่อไปนี้

1.

1. ผู้หญิงในภาพปฏิบัติตามหลักธรรมใด

เมื่อปฏิบัติแล้วมีผลดีอย่างไร

2. นักเรียนเคยปฏิบัติเหมือนผู้หญิงในภาพหรือไม่ ปฏิบัติอย่างไร

ถ้านักเรียนปฏิบัติเหมือนผู้หญิงในภาพจะรู้สึกอย่างไร

2.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

1. การกระทำของเด็กในภาพผิดหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาอย่างไร.....

.....

ถ้านักเรียนเป็นคนที่ถูกยิงจะรู้สึกอย่างไร.....

.....

ถ้านักเรียนเป็นเด็กในภาพ ควรปฏิบัติตนที่ถูกต้องตามหลักธรรมอย่างไร.....

.....

2. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

2.1

เอกชัยเป็นเด็กขยันเรียนดี เป็นเด็กดีของผู้ปกครองและคุณครูจนได้รับรางวัลเด็กดี
ของโรงเรียน เอกชัยมีคติประจำใจว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

1. เอกชัยปฏิบัติตนสอดคล้องตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาหรือไม่ อย่างไร.....

.....

2. ถ้าเอกชัยปฏิบัติตนเช่นนี้ไปตลอด อนาคตของเขาจะเป็นอย่างไร.....

.....

3. นักเรียนจะทำแบบเอกชัยได้อย่างไรบ้าง.....

.....

4. ถ้านักเรียนทำได้จริงจะมีผลต่อตนเองอย่างไร.....

.....

5. นักเรียนรู้สึกอย่างไรถ้าสามารถปฏิบัติตามเอกชัย.....

.....

2.2

มะลิเป็นเด็กเอาแต่ใจตนเอง อยากได้ของคนอื่นมาเป็นของตน
จนบางครั้งถึงกับลักขโมย จนคุณครูจับได้และถูกลงโทษ

1. มะลิปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพุทธศาสนาหรือไม่ อย่างไร.....
.....
2. ถ้ามะลิปฏิบัติตนเช่นนี้ไปตลอดอนาคตของเธอจะเป็นอย่างไร.....
.....
3. นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อไม่ให้เหมือนมะลิ.....
.....
4. ถ้านักเรียนปฏิบัติได้จริงจะมีผลดีต่อสังคมอย่างไร.....
.....

ใบงานที่ 2

เรื่อง หลักธรรมที่ฉันนำไปปฏิบัติ

คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจตนเองเกี่ยวกับหลักธรรมทางศาสนา ที่นักเรียนนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และยกตัวอย่างประกอบ

1. หลักธรรมที่นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน คือ.....
การนำไปปฏิบัติ มีดังนี้

2. หลักธรรมที่นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน คือ.....
การนำไปปฏิบัติ มีดังนี้

3. หลักธรรมที่นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน คือ.....
การนำไปปฏิบัติ มีดังนี้

ลิขสิทธิ์เป็นของวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

วิเคราะห์และปฏิบัติตนตามหลักมงคลชีวิต

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลที่เกิดจากการปฏิบัติตนตามหลักมงคลชีวิตได้
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามหลักมงคลชีวิตได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนร้องเพลงเด็กดีมีน้ำใจ พร้อมทั้งทำท่าประกอบเพลงตามจินตนาการ
2. ครูเล่านิทานส่งเสริมคุณธรรม (ความกตัญญู) ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่านิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดสอนใจอะไรบ้าง นักเรียนจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร
3. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องมงคลชีวิตที่ควรทราบ จากนั้นให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ในใบงานที่ 1 แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามดังนี้
 - อารีปฏิบัติตนตามหลักมงคลชีวิตตามหัวข้อ รู้จักให้ โดยอารีปฏิบัติอย่างไร
 - อารีปฏิบัติตนตามหลักมงคลชีวิตตามหัวข้อ ปิยะวาจา โดยอารีปฏิบัติอย่างไร
 - อารีปฏิบัติตนตามหลักมงคลชีวิตตามหัวข้อ อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยอารีปฏิบัติอย่างไร
 - อารีปฏิบัติตนตามหลักมงคลชีวิตดังกล่าวจะเกิดผลดีต่อตนเองอย่างไร
 จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามในใบงานที่ 1 ข้อ 1
4. ให้นักเรียนดูภาพในใบงานที่ 1 ข้อ 2 แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามดังนี้

- เด็กในภาพทำอะไร
- การกระทำของเด็กทำให้มีผลอย่างไร
- นักเรียนคิดว่าเด็กในภาพจะรู้สึกอย่างไร
- นักเรียนคิดว่าพ่อแม่ของเด็กในภาพจะรู้สึกอย่างไร
- นักเรียนควรแสดงความกตัญญูทวดทวดอย่างไรบ้าง

จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามลงในใบงานที่ 1 ข้อ 2

5. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมงคลชีวิตโดยครูใช้คำถามดังนี้
 - นักเรียนคิดว่าการปฏิบัติตามมงคลชีวิตมีประโยชน์ต่อตนเอง และประโยชน์ต่อครอบครัวอย่างไร
 - ถ้านักเรียนปฏิบัติตามมงคลชีวิตแล้วจะรู้สึกอย่างไร
6. ให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องการปฏิบัติตามมงคลชีวิตโดยครูใช้คำถามดังนี้
 - นักเรียนปฏิบัติตามมงคลชีวิต อย่างไรบ้าง
 - ถ้านักเรียนไม่ปฏิบัติตามมงคลชีวิต ผลที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร

จากนั้นให้นักเรียนสรุปความรู้ลงในใบงานที่ 2

สื่อ/อุปกรณ์

1. เพลงเด็กมีน้ำใจ
2. นิทานเรื่อง คนเสกมะม่วง
3. ใบความรู้เรื่องมงคลชีวิตที่ควรทราบ
4. ใบงานที่ 1
5. ใบงานที่ 2

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
2. ตรวจผลงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

เพลงเด็กที่มีน้ำใจ

คำร้อง อ๋ำไร สุจริตกุล

ทำนองเพลงข้ามถนน

เด็กที่ดีต้องมีน้ำใจ

อยู่กับใคร

ไม่ทำให้เพื่อนเดือดร้อน

พูดไพเราะ

และช่วยงานไม่เกียจจน

ดีทุกขั้นตอน

จิตเมตตา อภัย แบ่งปัน

มั่งแฮะ มั่งแฮะ

แชะมั่ง ตะลุ่มตุมมั่ง (ซ่า)

คนเสกมะม่วง

ในอดีตกาล ราชบุตรคนหนึ่งของพระเจ้าพรหมทัตได้เข้าไปในหมู่บ้านจันทาล ซึ่งครั้งนั้นพระโพธิสัตว์อาศัยอยู่ เป็นผู้เฉลียวฉลาด ภูมิปัญญาที่จะทำให้มะม่วงมีผลได้ในเวลาที่ไม่ใช่ฤดูกาล ทำให้ใบแก่ๆ ของมะม่วงหล่นจากต้นแตกใบอ่อน ออกดอกแล้วร่วงลงผลมะม่วงมีขึ้นครู่เดียวก็สุกรสชาติเหมือนมะม่วงทิพย์ ราชบุตรได้ขอร้องให้พระอาจารย์สอนให้ พระอาจารย์กล่าวว่ามนต์เสกมะม่วงเป็นสิ่งที่หาค่าไม่ได้ ลากต่างๆ ก็จะเป็นของราชบุตรเพราะอาศัยมนต์นี้ แต่ถ้าพระราชธิดามหาเป็นอาจารย์ก็ให้บอกความจริง มิฉะนั้นแล้วผลของมนต์เสกมะม่วงจะไม่มีอีกเลย ราชบุตรก็ยินดียอมรับคำ ต่อมาราชบุตรได้แสดงมนต์เสกมะม่วงให้พระราชทานทอดพระเนตร มะม่วงร่วงพรูจากต้นเหมือนฝน ผู้ชนต่างชื่นชมยินดี พระราชาเสวยแล้วพระราชทานทรัพย์ให้มากมาย และตรัสถามว่าเรียนจากสำนักใด ราชบุตรกลับตอบว่าเรียนจากสำนักทศปาโมกษ์ ทำให้มนต์เสกมะม่วงเสื่อมลง พระราชาทรงกริ้วและติเตียนพร้อมกับลงอาญาเขียนตีขับไล่ราชบุตรให้ออกจากเมือง ต่อมาราชบุตรกลับไปหาพระอาจารย์อีกครั้งหนึ่งเพื่อขอมนต์ใหม่ แต่พระอาจารย์กลับตอบว่า จะไม่ให้มนต์แก่คนพาล ออกตัญญู พูดเท็จ ไม่มีความสำเร็จอีกแล้วขอให้ราชบุตรกลับไป เนื่องจากพระอาจารย์ไม่พอใจราชบุตรแล้วนั่นเอง

ใบความรู้ เรื่อง มงคลชีวิตที่ควรทราบ

มงคลชีวิต คือ หลักแห่งการดำเนินชีวิตเพื่อความสุขและเป็นการทำความดี พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้มี 38 ประการ ซึ่งในที่นี้จะได้กล่าวถึง 3 ข้อ คือ

1. **รู้จักให้** ได้แก่ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปันสิ่งของตลอดถึงการให้ความรู้และการแนะนำสั่งสอน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น ผู้ให้ย่อมเป็นที่รัก เช่น พ่อแม่ให้การอบรมเลี้ยงดูบุตร ครูให้การศึกษแก่ศิษย์ เป็นต้น

2. **พูดไพเราะ** มีปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน และพูดแต่ความจริง ไม่พูดหยาบคายก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ถูกกาลเทศะ พระพุทธเจ้าทรงให้ความสำคัญกับการพูดเป็นอย่างยิ่งเพราะการพูดเป็นบันไดขั้นแรกที่จะสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้น

3. **อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี** หมายถึง อยู่ในที่สะอาด เดินทางไปมาสะดวกอากาศดี เป็นแหล่งชุมชนที่มีคนดี มีจิตใจโอบอ้อมอารี ถ้อยทีถ้อยอาศัย มีศีลธรรม ไม่มีโจร นักเลง หรือใกล้แหล่งอบายมุข

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง 1. อ่านสถานการณ์และตอบคำถามต่อไปนี้

อารีมักจะแบ่งปันสิ่งของต่างๆ ซึ่งตนเองมีจำนวนมากให้แก่เพื่อนๆ ที่มีฐานะยากจนเสมอ และพูดคุยกับเพื่อนด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ ไม่หยาบคาย ที่อารีมีนิสัยเช่นนี้เพราะอยู่ในครอบครัวที่ดีโดยพ่อแม่และยายให้คำอบรมสั่งสอนอยู่เสมอ

1.1 อารีปฏิบัติตามหลักมงคลชีวิต ตามหัวข้อต่อไปนี้อย่างไร

รู้จักให้ อารีปฏิบัติโดย

.....

ปิยวาจา อารีปฏิบัติโดย

.....

อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี อารีปฏิบัติโดย

.....

1.2 อารีปฏิบัติตามหลักมงคลชีวิตดังกล่าวจะเกิดผลดีต่อตนเองอย่างไร

.....

.....

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

.....

.....

2. ให้นักเรียนดูภาพการปฏิบัติตน แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

1. เด็กในภาพทำอะไร

.....
การกระทำของเด็กมีผลอย่างไร

.....
เด็กในภาพจะรู้สึกอย่างไร

.....
พ่อแม่ของเด็กในภาพจะรู้สึกอย่างไร

.....
นักเรียนเคยแสดงความกตัญญูทวดทวดที่อะไรบ้าง

.....
เมื่อปฏิบัติแล้วรู้สึกอย่างไร

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

อธิบายผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถอธิบายผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิตได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่านักเรียนรู้จักพุทธศาสนสุภาษิตหรือไม่ และพุทธศาสนสุภาษิตหมายถึงอะไร
2. ครูยกตัวอย่างพุทธศาสนสุภาษิต เช่น “อิตตา หิ อิตตะโน นาโถ” แปลว่าตนเป็นที่พึ่งแห่งตน แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพุทธศาสนสุภาษิต โดยครูใช้คำถามดังนี้
 - พุทธศาสนสุภาษิต ดังกล่าวมีความหมายว่าอย่างไร
 - นักเรียนจะนำพุทธศาสนสุภาษิตมาใช้อย่างไร
 - นักเรียนนำข้อคิดจากพุทธศาสนสุภาษิตมาใช้เป็นคติประจำใจอย่างไร
3. ครูนำสถานการณ์ของมะลิกับยายมาให้ให้นักเรียนอ่านแล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ดังกล่าวโดยครูใช้คำถามดังนี้

สถานการณ์

มะลิกับยายไปทำบุญที่วัด และได้มีโอกาสฟังหลวงตาแสดงธรรมในขณะที่หลวงตาแสดงธรรมได้กล่าวพุทธศาสนสุภาษิตให้ผู้ที่มาทำบุญฟังว่า

“อิตตา หิ อิตตะโน นาโถ” แปลว่า ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน

1. มะลิควรจะปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิตได้อย่างไร
2. ถ้าทุกคนปฏิบัติตามพุทธศาสนสุภาษิตที่ได้ฟังจะเกิดผลต่อตนเองอย่างไร

4. ให้นักเรียนศึกษาพุทธศาสนสุภาษิตในใบความรู้ แล้วให้นักเรียนอธิบายถึงแนวทางในการปฏิบัติตามและผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ โดยตอบคำถามในใบงานที่ 1

5. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ของอ้อมแก้วและวินในใบงานที่ 2 แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ดังกล่าว โดยครูใช้คำถามดังนี้

- การทะเลาะของเด็กในสถานการณ์ เกิดขึ้นเพราะอะไร
- นักเรียนคิดว่าใครปฏิบัติตนไม่เหมาะสม เพราะอะไร

จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามลงในใบงานที่ 2

6. ให้นักเรียนศึกษาคำศัพท์ทางพระพุทธศาสนา เช่น อุเบกขา อัญญาอุเบกขา เป็นต้น จากใบความรู้ แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำศัพท์ดังกล่าว โดยครูใช้คำถามดังนี้

- อุเบกขาหมายความว่าอย่างไร จงยกตัวอย่างประกอบ
- อัญญาอุเบกขาหมายความว่าอย่างไร จงยกตัวอย่างประกอบ

7. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ของสุธีในใบงานที่ 3 แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ดังกล่าว โดยครูใช้คำถามดังนี้

- นักเรียนคิดว่าสถานการณ์นี้ใครเป็นผู้ปฏิบัติตนไม่ถูกต้อง เพราะอะไร
- นักเรียนคิดว่าเด็กชายสุธี ควรปฏิบัติตนอย่างไร
- การปฏิบัติตนของเด็กชายสุธี ตรงกับความหมายของคำศัพท์ทางพระพุทธศาสนาว่าอย่างไร

จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามลงในใบงานที่ 3

8. ครู และนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อสรุปความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต และศัพท์ทางพระพุทธศาสนา โดยครูใช้คำถามดังนี้

- ถ้านักเรียนปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิตและศัพท์ทางพระพุทธศาสนาแล้วจะมีผลดีต่อตนเอง และต่อส่วนรวมอย่างไร

จากนั้นให้นักเรียนสรุปลงในแผนภาพในใบงานที่ 4

สื่อ/อุปกรณ์

1. พระพุทธศาสนสุภายิต
2. สถานการณ์
3. ใบความรู้ เรื่องพระพุทธศาสนสุภายิต และศัพท์ทางพระพุทธศาสนา
4. ใบงานที่ 1
5. ใบงานที่ 2
6. ใบงานที่ 3
7. ใบงานที่ 4

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
2. ตรวจผลงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

ใบความรู้

เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต และศัพท์ทางพระพุทธศาสนา

พุทธศาสนสุภาษิต

พุทธศาสนสุภาษิต เป็นสุภาษิตที่อยู่ในพระพุทธศาสนา หมายถึง คำกล่าว หรือคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ชาวพุทธควรนำไปเป็นหลักปฏิบัติในชีวิต เช่น

- ททมาโน ปิโย โหติ แปลว่า ผู้ให้ยอมเป็นที่รัก ความหมาย การรู้จักเสียสละ แบ่งปันสิ่งของ หรือให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ แก่ผู้อื่นก่อให้เกิดความรัก ความผูกพันสร้างความสามัคคีขึ้นในสังคม
- โมกโข กัลยณียา สาธุ แปลว่า เปล่งวาจาไพเราะให้สำเร็จประโยชน์ ความหมาย การพูดที่มีลักษณะอ่อนหวาน น่าฟัง เป็นสิ่งที่ดีงาม สร้างความสามัคคี มีประโยชน์แก่ผู้ฟัง ทำให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังดีต่อกัน และทั้งสองฝ่ายพร้อมที่จะช่วยเหลือ หรือสนับสนุนกันทำให้ประโยชน์ต่างๆ เกิดขึ้น
- สุขา สงฆสส สามัคคี หมายถึง ความพร้อมเพรียงของหมู่ทำให้เกิดสุข
- โล โภปถตมภิกา เมตตา หมายถึง เมตตาธรรม คำจุนโลก

ศัพท์ทางพระพุทธศาสนา

ศัพท์ทางพระพุทธศาสนา คือ คำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวกับคำสอนในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นภาษาบาลี เช่น

- อุเบกขา หมายถึง ความวางใจเป็นกลาง ไม่ลำเอียงด้วยความชอบ หรือชังโดยมีปัญญาเป็นตัวตัดสินใจ
- อัญญาอุเบกขา หมายถึง ไม่รับรู้ และไม่รับผิดชอบต่อผู้อื่นหรือสังคม

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายแนวทางในการปฏิบัติตามและผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตาม
พระพุทธศาสนสุภายิต โดยให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนจะปฏิบัติตนตามพระพุทธศาสนสุภายิตที่ว่า ทตมาโน ปิโยโหติอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

ถ้านักเรียนปฏิบัติตามแล้วผลที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....

2. นักเรียนจะปฏิบัติตนตามพระพุทธศาสนสุภายิตที่ว่า “โมกโข กัลยาณียา สาธุ” อย่างไร

.....

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

ถ้านักเรียนปฏิบัติตามแล้วผลที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร

All rights reserved

.....
.....

ใบงานที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

เด็กหญิงอ้อม เด็กหญิงแก้ว และเด็กชายวินเป็นเพื่อนกัน
 เข้าวันหนึ่ง เด็กชายวินกับเด็กหญิงแก้วทะเลาะกัน เด็กหญิงอ้อม
 จึงเข้าไปห้ามและให้ทั้งสองคืนดีกัน

1. จากสถานการณ์ใครไม่ปฏิบัติตามพุทธศาสนสุภาษิตที่ว่า “สุขา สงฆสส สามัคคี”
 และไม่ปฏิบัติอย่างไร

.....

2. ใครปฏิบัติตามพุทธศาสนสุภาษิตที่ว่า “สุขา สงฆสส สามัคคี” และปฏิบัติอย่างไร

.....

3. ถ้าปฏิบัติตามพุทธศาสนสุภาษิตดังกล่าวแล้วจะเกิดผลอย่างไร

.....

ใบงานที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

เด็กชายสุธีวิ่งไปยังบริเวณป้ายจอดรถประจำทาง เพื่อ
รอรถประจำทางได้วิ่งชนเด็กผู้หญิงล้มลง แต่เด็กชายสุธี กลับ
วิ่งขึ้นรถไปโดยไม่กล่าวคำขอโทษ

1. การที่เด็กชายสุธีวิ่งชนผู้อื่นโดยไม่กล่าวคำขอโทษ ทำให้เกิดผลเสียอย่างไร

.....

2. นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อการกระทำของเด็กชายสุธี

.....

3. การปฏิบัติของเด็กชายสุธี แสดงว่าขาดหลักธรรมในคำศัพท์ทางพระพุทธศาสนาศัพท์ใด
ระหว่าง “อุเบกขา” กับ “อัญญาอุเบกขา”

.....

4. เด็กชายสุธีควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่ามีคุณธรรม

.....

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ใบงานที่ 4

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต และศัพท์
ทางพระพุทธศาสนา ลงในแผนภาพ

สรุปการปฏิบัติตนตามพุทธศาสนสุภาษิต
และศัพท์ทางพระพุทธศาสนา

ผลที่เกิดขึ้น

แก้ตนเอง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แก้ส่วนรวม

.....

.....

.....

.....

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 หน้าที่ชาวพุทธ มารยาทชาวพุทธ และชาวพุทธตัวอย่าง
 แผนที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวัด เวลา 1 ชั่วโมง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

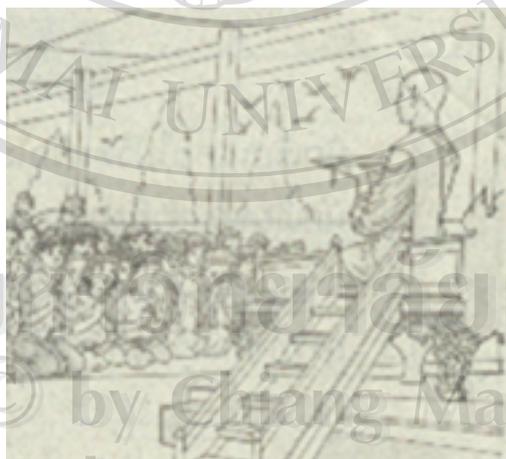
วิเคราะห์ประโยชน์ และความสำคัญของวัด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถวิเคราะห์ และบอกประโยชน์และความสำคัญของวัดได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับวัดโดยครูใช้คำถามดังนี้
 - ใครเคยไปวัดบ้าง
 - นักเรียนไปวัดบ่อยหรือไม่ / กี่ครั้งต่อเดือน/ ต่อปี
 - นักเรียนไปทำกิจกรรมอะไรที่วัดบ้าง
 - เมื่อนักเรียนไปทำกิจกรรมที่วัดแล้วนักเรียนรู้สึกอย่างไร
2. ให้นักเรียนสังเกตภาพการฟังเทศน์ในโบงาน

แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพ โดยครูใช้คำถามดังนี้

- ภาพที่นักเรียนเห็นเป็นภาพเกี่ยวกับอะไร
- นักเรียนเคยปฏิบัติกิจกรรมเหมือนประชาชนในภาพหรือไม่
- นักเรียนคิดว่าการปฏิบัติกิจกรรมเหมือนประชาชนในภาพส่งผลต่อตนเองและพระพุทธศาสนาอย่างไร

จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามลงในใบงานข้อ 1 – 2

3. ให้นักเรียนสรุปความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวัด โดยครูใช้คำถามดังนี้

- เราไปวัดทำไม / คนเราไปทำอะไรที่วัดบ้าง
- วัดมีความสำคัญต่อชุมชนอย่างไร

จากนั้นให้นักเรียนสรุปความสำคัญของวัดลงในแผนภาพในใบงานข้อ 3

สื่อ/อุปกรณ์

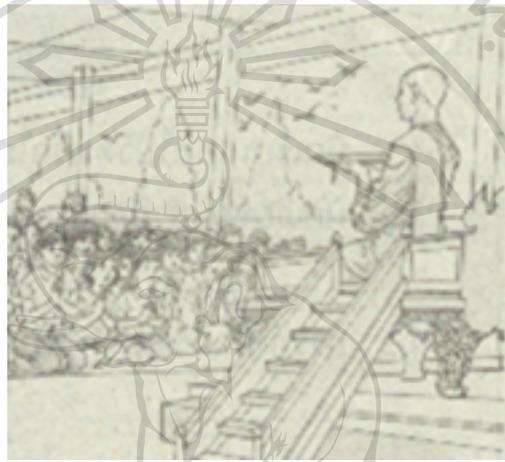
1. ภาพพุทธศาสนิกชนไปฟังเทศน์ที่วัด
2. ใบงาน

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
2. ตรวจผลงาน

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนสังเกตภาพ และตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนเคยไปทำกิจกรรมที่วัดเหมือนประชาชนในภาพหรือไม่

.....

2. การปฏิบัติกิจกรรมเหมือนประชาชนในภาพ ส่งผลต่อตนเองและพระพุทธศาสนาอย่างไร
 ต่อตนเอง

.....

ลิขสิทธิ์เนื้อหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

3. วัดมีความสำคัญต่อคนในชุมชนอย่างไร

.....

แผนที่ 2 หน้าทีชาวพุทธ

เวลา 1 ชั่วโมง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

จำแนกแยกแยะหน้าทีชาวพุทธ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถจำแนกแยกแยะ และบอกหน้าทีชาวพุทธได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับหน้าทีชาวพุทธ และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามดังนี้
 - เมื่อนักเรียนอยู่ในวัด นักเรียนปฏิบัติตนอย่างไร
 - การปฏิบัติตนของนักเรียน ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่อย่างไร
 - นักเรียนคิดว่าชาวพุทธที่ดีควรปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง
2. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่มๆ ละ 5 คน ให้แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ เรื่องหน้าทีชาวพุทธ จากนั้นครูนำสถานการณ์มาอ่านให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถาม

ที่โรงเรียนของกิตติมีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายพุทธบุตรแต่ กิตติไม่เข้าร่วมกิจกรรมเพราะอยากไปเที่ยวกับเพื่อนที่ห้างสรรพสินค้า

1. กิตติไม่เข้าร่วมกิจกรรมเข้าค่ายพุทธบุตร จะส่งผลกระทบต่อตนเองอย่างไร
2. ถ้ามีคนปฏิบัติแบบกิตติมากๆ จะส่งผลกระทบต่อพระพุทธศาสนาอย่างไร
3. ถ้านักเรียนเป็นกิตติจะปฏิบัติตนอย่างไรให้ถูกต้อง

แล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องหน้าที่ของชาวพุทธ โดยครูใช้คำถามดังนี้

- นักเรียนคิดว่าหน้าที่ซึ่งชาวพุทธควรปฏิบัติได้แก่อะไรบ้าง
- เมื่อนักเรียนปฏิบัติตามหน้าที่ชาวพุทธแล้วเกิดผลอย่างไร
- มีคำพูดใดบ้างที่นักเรียนใช้เตือนใจให้ปฏิบัติตามหน้าที่ชาวพุทธที่ดี
- นักเรียนมีแนวทางอย่างไรในการปฏิบัติตามหน้าที่ชาวพุทธที่ดี
- เมื่อนักเรียนได้ทำหน้าที่ชาวพุทธที่ถูกต้องแล้วรู้สึกอย่างไร

จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้เรื่องหน้าที่ชาวพุทธลงในแผนภาพในใบงาน

3. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน โดยครูกำหนดให้กลุ่มละ 1 ข้อ
4. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อสรุปความรู้เรื่องหน้าที่ชาวพุทธ

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบความรู้เรื่องหน้าที่ชาวพุทธ
2. ใบงาน
3. สถานการณ์

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
2. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
3. การนำเสนอผลงาน
4. การตรวจผลงาน

ใบความรู้

เรื่อง หน้าทีชาวพุทธ

ในฐานะเป็นชาวพุทธควรปฏิบัติตามหน้าที่และมรรยาทชาวพุทธที่ดี เพื่อเป็นการช่วยกันรักษาและจรโลงพระพุทธศาสนาให้มั่นคง การปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องตามหน้าที่ชาวพุทธที่ดี เช่น

- การปฏิบัติตนในศาสนสถานบริเวณวัด

เมื่อไปวัดชาวพุทธควรช่วยกันบำรุงรักษาวัด ไม่ทำความสกปรก โดยทิ้งขยะให้ถูกที่ สำนวณกาย วาจา และใจให้เรียบร้อย ไม่ส่งเสียงดังภายในวัดอันจะรบกวนการปฏิบัติธรรมของพระภิกษุสงฆ์

- การเข้าร่วมโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน

ในช่วงปิดภาคเรียน เมื่อมีโอกาสสมควรเข้ารับการบวชบรรพชาตามโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนที่วัดใกล้บ้าน เพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรมและสืบต่ออายุพระพุทธศาสนาให้มั่นคง รวมทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้เข้าไปฝึกจริยธรรม ศีลธรรม และแบบอย่างที่ดีของชาวพุทธ

- การเข้าค่ายพุทธบุตร

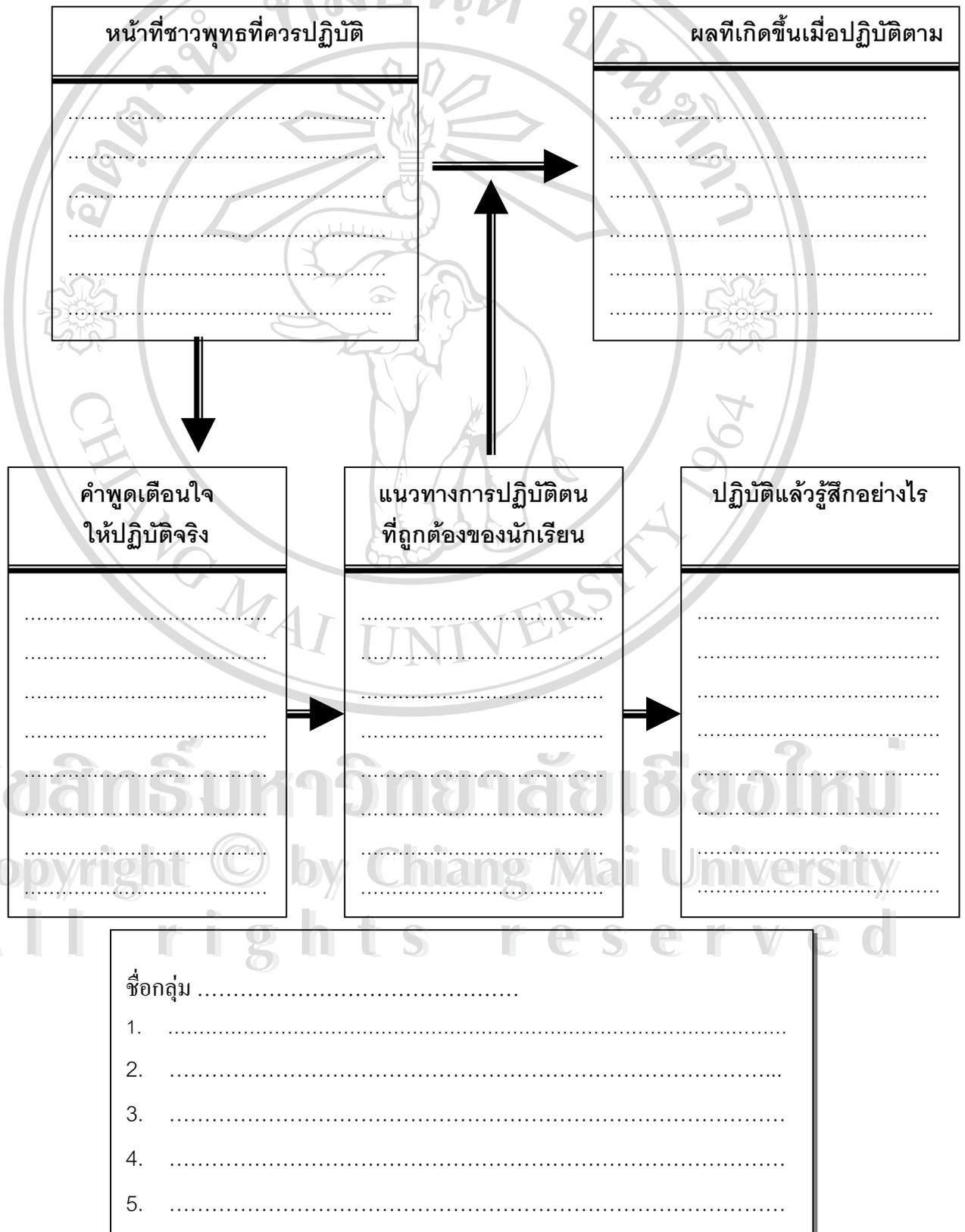
เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนหรือเยาวชนได้มีโอกาสศึกษาและปฏิบัติธรรมตามแนวทางพระพุทธศาสนา เพื่อปลูกฝังค่านิยมและสร้างเจตคติที่ดีต่อพระพุทธศาสนา ให้เยาวชนมีการอบรมธรรมะ ซึ่งเด็กสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและพัฒนาจิตสำนึกที่ดีงาม รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

- การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ คือ การประกาศตนยอมรับนับถือพระพุทธศาสนา ว่าเป็นที่พึ่งที่เคารพ คนไทยแม้จะเป็นผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนาโดยเชื้อชาติ เมื่อถึงวันอันเหมาะสม นิยมแสดงตนเป็นพุทธมามกะ โดยทำพิธีประกาศตนว่าเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา โดยยึดเอาพระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ เป็นที่พึ่งตลอดชีวิต

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ชาวพุทธลงในแผนภาพ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

แผนที่ 3 มารยาทชาวพุทธ และการปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์ เวลา 1 ชั่วโมง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

วิเคราะห์เกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธและการปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถวิเคราะห์ และบอกมารยาทที่ดีของชาวพุทธและการปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์ได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่มๆ ละ 5 คน ให้แต่ละกลุ่มอ่านสถานการณ์และตอบคำถามในใบงานที่ 1
2. ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่าการกระทำใดบ้างที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นชาวพุทธที่ดี เพราะอะไรและให้นักเรียนช่วยกันเสนอวิธีแก้ไขลงในใบงานที่ 2 จากนั้นให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับมารยาทชาวพุทธและการปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระสงฆ์

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบงานที่ 1
2. ใบงานที่ 2

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
2. การนำเสนอผลงาน
3. ตรวจผลงาน

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ทั้ง 2 เรื่องและตอบคำถามต่อไปนี้

สถานการณ์ที่ 1 เด็กหญิงสมศรีชวนคนอื่นคุย ขณะที่ฟังเทศน์	สถานการณ์ที่ 2 เด็กหญิงดวงแก้วนั่งประนมมือ ตั้งใจฟังพระเทศน์ไม่ชวนเพื่อนคุย
--	--

1. นักเรียนคิดว่ากรกระทำของเด็กหญิงสมศรีเหมาะสมหรือไม่..... เพราะอะไร	1. นักเรียนคิดว่ากรกระทำของเด็กหญิงดวงแก้วเหมาะสมหรือไม่..... เพราะอะไร
2. การกระทำของเด็กหญิงสมศรีทำให้เกิดผลอย่างไร	2. การกระทำของเด็กหญิงดวงแก้วทำให้เกิดผลอย่างไร

3. เมื่อนักเรียนไปวัดนักเรียนควรปฏิบัติตามเด็กคนใด เพราะอะไร

4. ในการไปทำบุญที่วัดนักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร

5. ในการไปทำบุญที่วัดนักเรียนไม่ควรปฏิบัติตนอย่างไร

ใบงานที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น โดยตอบคำถามต่อไปนี้

1. การกระทำใดบ้างที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นชาวพุทธที่ดี เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. มีวิธีการอะไรบ้างที่จะแก้ไขการกระทำที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นชาวพุทธที่ดี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อกลุ่ม

1.

2.

3.

4.

5.

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

รู้และแยกแยะการปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดี

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถแยกแยะ และบอกวิธีการปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธที่ดีได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนศึกษาประวัติของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) ในใบความรู้แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถาม ดังนี้

- สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) มีแนวปฏิบัติที่ดั่งงามอย่างไร
- แนวปฏิบัติที่ดั่งงามของท่าน ทำให้เกิดผลต่อพระพุทธศาสนาอย่างไร
- นักเรียนจะนำแนวปฏิบัติที่ดั่งงามของท่านไปปฏิบัติอย่างไรและผลที่เกิดขึ้น

จะเป็นอย่างไรจากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามลงในใบงานที่ 1 ข้อ 1

2. ให้นักเรียนศึกษาพระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชในใบความรู้แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามดังนี้

- สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงมีพระจริยวัตรที่ดั่งงามอย่างไร
- พระจริยวัตรที่ดั่งงามของพระองค์ ส่งผลต่อพระพุทธศาสนาอย่างไร
- นักเรียนจะนำแนวพระจริยวัตรของพระองค์ไปปฏิบัติอย่างไรจะเกิดผลอย่างไร

จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามลงในใบงานที่ 1 ข้อ 2

3. ครูและนักเรียนร่วมสนทนาเกี่ยวกับชาวพุทธตัวอย่าง โดยครูใช้คำถามดังนี้

- นักเรียนคิดว่าชาวพุทธตัวอย่างคือผู้ที่ปฏิบัติตนอย่างไร
- นักเรียนรู้จักบุคคลใดบ้างที่ปฏิบัติตนเป็นชาวพุทธตัวอย่าง

4. ครูสื่อนักเรียนเรียนออกมาเล่าเรื่องชาวพุทธตัวอย่างที่นักเรียนรู้จักประมาณ 5 – 6 คน โดยครูให้คำถามนำดังนี้ เป็นใคร อยู่ที่ไหน ทำอะไร เมื่อไร และทำอะไร
5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับชาวพุทธตัวอย่าง

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบความรู้
2. ใบงานที่ 1

การวัดประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
2. ตรวจผลงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

ใบความรู้

เรื่อง ประวัติของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต)

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) นามเดิมชื่อ โต เกิดในสมัยรัชกาลที่ 1 พ.ศ. 2331 บวชเป็นสามเณร ณ วัดอินทรวิหาร เป็นศิษย์ของท่านเจ้าคุณอรุณฤๅก (แก้ว) ต่อมาได้เป็นศิษย์กับสมเด็จพระพุทฺทโฆษาจารย์ (นาค) เจ้าอาวาสวัดระฆังโฆสิตาราม ศึกษาเล่าเรียนในวัดระฆังฯ เมื่ออายุ 20 ปี ได้อุปสมบทเป็นนาคหลวง ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) ได้ฉายาว่า “พรหมรังสี” ท่านเป็นผู้ไม่มียึดติดในยศศักดิ์ เมื่อได้รับพระราชทานยศศักดิ์ท่านมักจะปฏิเสธเรื่อยมา โดยท่านมักจะหนีไปจุดธูปตามวัดชนบทที่ห่างไกลเสียทุกคราวไปในที่สุดเห็นว่าจะไม่ได้จึงรับและสมณศักดิ์ตำแหน่งสุดท้ายเป็นสมเด็จพระพุฒาจารย์ใน พ.ศ. 2407 ในสมัยรัชกาลที่ 4 นั้นเอง ท่านเป็นผู้ที่ขยันหมั่นศึกษา จนมีความเชี่ยวชาญแตกฉานในหลักธรรม และมีความสามารถเวยการแสดงธรรม ท่านมรณภาพเมื่อวันจันทร์ ตรงกับวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2415 รวมอายุได้ 85 ปี 65 พรรษา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ใบความรู้

เรื่อง พระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช พระนามเดิมว่า สิ้น ทรงเป็นบุตรชายของขุนพัฒน์ ตำแหน่งนายอกร ชื่อ หยง มารดาชื่อ นกเอี้ยง ประสูติเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2277 ในสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ได้รับการศึกษาอบรมอยู่ในสำนักพระอาจารย์ทองดี วัดโกษาवास จนมีความรู้อ่านเขียนแตกฉานและได้เข้ารับราชการเป็นมหาดเล็กในสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ต่อมาในสมัยพระเจ้าเอกทัศ (พ.ศ. 2301 – 2310) ได้รับการแต่งตั้งเป็นหลวงยกกระบัตร ประจำอยู่เมืองตาก จนได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าเมืองตากคนต่อมา

ครั้นเมื่อพม่าล้อมกรุงศรีอยุธยา ใน พ.ศ. 2308 พระยาตาก (สิ้น) ก็ถูกเรียกตัวเข้ามาช่วยป้องกัน แต่เห็นว่าสถานการณ์ไม่พร้อมที่จะสู้พม่าได้ จึงตัดสินใจพาทหารคูโจรวาว 1,500 คนตีฝ่าพม่าไปตั้งตัวที่เมืองจันทบุรี จนกระทั่งกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าในเดือนเมษายน พ.ศ. 2310

พระยาตากรวบรวมกำลังคนขับไล่พม่าออกจากกรุงศรีอยุธยาได้ หลังเสียกรุงไป 7 เดือน เมื่อตรวจดูความเสียหายแล้วเห็นว่ายากที่จะบูรณะดังเดิม ได้จึงได้สถาปนากรุงธนบุรีเป็นเมืองหลวงว่า “กรุงธนบุรีศรีมหาสมุทร” ใน พ.ศ. 2310 ทรงขึ้นครองราชเมื่อพระชนมายุ 34 พรรษา ครองราชย์ได้ประมาณ 15 ปี สวรรคตเมื่อ 6 เมษายน พ.ศ. 2325 รวมอายุได้ 48 พรรษา

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้ทรงทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองเช่นเมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยา พระราชกรณียกิจต่อพระพุทธศาสนา เช่น จัดระเบียบสังฆมณฑล รวบรวมพระไตรปิฎกบูรณะวัดที่เสียหาย เป็นต้น

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับประชาติของสมเด็จพระพุฒจารย์ (โต)

1. สมเด็จพระพุฒจารย์ (โต) มีแนวปฏิบัติที่ดั่งามอย่างไร

แนวปฏิบัติที่ดั่งามของท่าน ทำให้เกิดผลต่อพระพุทศาสนาอย่างไร

นักเรียนจะนำแนวปฏิบัติที่ดั่งามของท่าน ไปปฏิบัติอย่างไร

และผลที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร

2. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงมีพระจริยวัตรที่ดั่งามอย่างไร

พระจริยวัตรที่ดั่งามของพระองค์ ส่งผลต่อพระพุทศาสนาอย่างไร

นักเรียนจะนำแนวพระจริยวัตรของพระองค์ไปปฏิบัติอย่างไร

จะเกิดผลอย่างไร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การบริหารจัดการและการเจริญปัญญา

แผนที่ 1 การบริหารจัดการและการเจริญปัญญา

เวลา 1 ชั่วโมง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

วิเคราะห์ความสำคัญของการบริหารจัดการและการเจริญปัญญา

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถวิเคราะห์และบอกความสำคัญของการบริหารจัดการและการเจริญปัญญาได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูอธิบายเรื่องการบริหารจัดการและการเจริญปัญญาให้นักเรียนฟัง จากนั้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามดังนี้

- การมีสมาธิและไม่มีสมาธิต่างกันอย่างไร
- การมีสมาธิเกิดผลดีต่อตนเองอย่างไร
- การมีสติเกิดผลดีต่อตนเองอย่างไร
- การมีปัญหาเกิดผลดีต่อตนเองอย่างไร
- ถ้าคนเราต้องการมีสมาธิ มีสติ มีปัญญา เราต้องทำอย่างไร

จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามลงในใบงานที่ 1

2. ให้นักเรียนศึกษาวิธีการบริหารจัดการและการเจริญปัญญาในใบความรู้และให้นักเรียนฝึกการบริหารจัดการและการเจริญปัญญาโดยการนั่งสมาธิ จากนั้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามดังนี้

- หลังจากนั่งสมาธิแล้วนักเรียนรู้สึกอย่างไร
- นักเรียนคิดว่านักเรียนได้ประโยชน์อะไรบ้างหลังจากการนั่งสมาธิ
- นักเรียนฝึกการบริหารจัดการและการเจริญปัญญาเพื่ออะไร
- ถ้านักเรียนนำหลักการบริหารจัดการและการเจริญปัญญาไปใช้ในชีวิตประจำวันจะเกิดผลดีต่อตนเองและต่อส่วนรวมอย่างไร

จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามลงในใบงานที่ 2

3. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อสรุปความรู้ เรื่อง การบริหารจัดการและ การเจริญปัญญา

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบความรู้
2. ใบงานที่ 1
3. ใบงานที่ 2

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
2. ตรวจผลงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การมีสมาธิ และไม่มีสมาธิต่างกันอย่างไร

.....

.....

.....

2. การมีสมาธิเกิดผลดีต่อตนเองอย่างไร

.....

.....

.....

3. การมีสติเกิดผลดีต่อตนเองอย่างไร

.....

.....

.....

4. การมีปัญหาเกิดผลดีต่อตนเองอย่างไร

.....

.....

.....

5. ถ้าคนเราต้องการมีสมาธิ มีสติ มีปัญญา เราต้องทำอะไร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ใบความรู้

เรื่อง การบริหารจัดการและการเจริญปัญญา

การฝึกบริหารจัดการคือ การตั้งใจทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยความเอาใจใส่มุ่งมั่นทำให้สำเร็จ เช่น การอ่านหนังสือต้องใช้สายตาอ่านตัวหนังสือ และใจจะต้องตั้งมั่นในเรื่องที่จะอ่านนั้นจึงจะเกิดปัญญา การฝึกบริหารจัดการ เจริญสมาธิเบื้องต้น มีหลายวิธีตามความถนัดของแต่ละคน เช่น การยืน เดิน นั่ง และนอนอย่างมีสติ การกำหนดความรู้สึกจาก ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ สัมผัส การฝึกสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน เป็นต้น

ประโยชน์ของการบริหารจัดการ คือ ช่วยให้ใจสงบ แจ่มใส และมีความสุขก่อให้เกิดปัญญา มีสติรู้ตัวอยู่ตลอดเวลา

กิจกรรม

ศึกษาวิธีฝึกการบริหารจัดการและการเจริญปัญญาเบื้องต้นดังนี้

1. วิธีฝึกสติโดยใช้วิธีการยืน เดิน นั่ง นอน มีวิธีปฏิบัติดังนี้

ยืน ยืนตัวตรง ขาชิด มีสติตั้งมั่น ภาวนาว่า “ยืนหนอ ยืนหนอ”

เดิน จิตอยู่ที่เท้าของทุกอย่างก้าว มีสติตั้งมั่น ภาวนาว่า “เดินหนอ เดินหนอ”

นั่ง ตั้งกายให้ตรง มีสติรู้ตัวว่านั่งอยู่ ภาวนาว่า “นั่งหนอ นั่งหนอ”

นอน ในท่าที่สบาย มีสติรู้ตัวว่านอน และให้ภาวนาว่า “นอนหนอ นอนหนอ”

2. วิธีฝึกสติโดยใช้ประสาทสัมผัสที่มีอยู่ในร่างกายของเรา มีวิธีปฏิบัติดังนี้

ตา เมื่อมองเห็นรูป ก็ให้รู้ตัวว่าเห็นเป็นภาพอะไร มีประโยชน์อย่างไร

หู เมื่อได้ยินเสียง ให้รู้ว่าได้ยินเสียง เช่น เสียงเพลง หรือเสียงคนพูด

จมูก เมื่อได้กลิ่น ก็ให้มีสติรู้ว่ากลิ่นเป็นอย่างไร เช่น ดอกมะลิหอม ขยะเหม็น

ลิ้น เมื่อลิ้มรสก็ให้รู้ว่ารสชาติเป็นอย่างไร เช่น มะนาวเปรี้ยว น้ำตาลหวาน

กาย เมื่อสัมผัสสภาพรอบกาย ก็รู้ว่าเป็นเช่นใด เช่น อากาศหนาว น้ำต้มร้อน

น้ำแข็งเย็น เป็นต้น

ใจ รับรู้อารมณ์ความรู้สึกที่มากระทบ เช่น ดีใจ เสียใจ

ใบงานที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. หลังจากนั่งสมาธิแล้วนักเรียนรู้สึกอย่างไร

.....

2. นักเรียนคิดว่านักเรียนได้ประโยชน์อะไรบ้างหลังจากการนั่งสมาธิ

.....

3. นักเรียนฝึกการบริหารจิตและการเจริญปัญญาเพื่ออะไร

.....

4. ถ้านักเรียนนำหลักการบริหารจิตและการเจริญปัญญาไปใช้ในชีวิตประจำวันจะเกิดผลดี
 ต่อตนเองและต่อส่วนร่วมอย่างไร

ต่อตนเอง.....

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ต่อส่วนรวม

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 วันสำคัญทางศาสนา และศาสนพิธี

แผนที่ 1 วันสำคัญทางพุทธศาสนา

เวลา 1 ชั่วโมง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. วิเคราะห์ความสำคัญของวันสำคัญทางพุทธศาสนา
2. นำแนวทางการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และบอกความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้
2. นักเรียนสามารถนำแนวทางการปฏิบัติตนในการเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่มๆ ละ 5 คน ให้แต่ละกลุ่มจับฉลากไปงานแล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวันสำคัญทางศาสนา โดยครูใช้คำถามดังนี้
 - วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่นักเรียนรู้จักมีวันอะไรบ้าง
 - วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาในแต่ละวันมีการปฏิบัติพิธีกรรมอะไรบ้าง
 - นักเรียนคิดว่าวันสำคัญทางศาสนาชาวพุทธควรปฏิบัติตนให้เหมาะสมได้อย่างไร
 - นักเรียนคิดว่าวันสำคัญทางศาสนามีความสำคัญต่อพุทธศาสนิกชนหรือไม่อย่างไร
 - นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญดังกล่าว
 จากนั้นให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้นเรียน
2. ครูแจกใบความรู้เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาให้แต่ละกลุ่มศึกษาแล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญและแนวทางการปฏิบัติตนในวันสำคัญต่างๆ โดยครูใช้คำถามดังนี้

- วันมาฆบูชา มีความสำคัญอย่างไร
- วันวิสาขบูชา มีความสำคัญอย่างไร
- วันอาสาฬหบูชา มีความสำคัญอย่างไร
- วันเข้าพรรษามีความสำคัญอย่างไร
- นักเรียนจะปฏิบัติตนในวันสำคัญต่างๆ อย่างไร

จากนั้นให้นักเรียนเขียนสรุปความสำคัญและแนวทางการปฏิบัติตนในวันสำคัญลงในแผนภาพ
ในใบงานที่ 1

3. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อสรุปความรู้เรื่องวันสำคัญทาง
พระพุทธศาสนา

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบความรู้
2. ใบงาน

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการรายบุคคล
2. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
3. ตรวจผลงาน

ใบความรู้

เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

วันมาฆบูชา ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ของทุกปี เป็นวันที่พระสงฆ์จำนวน 1,250 องค์ มาประชุมพร้อมกันโดยไม่ได้นัดหมาย พระสงฆ์ทุกองค์ล้วนเป็นเอหิภิกขุ พระพุทธเจ้าทรง แสดงธรรมที่เรียกว่า “โอวาทปาติโมกข์” กิจกรรมที่ชาวพุทธปฏิบัติในวันนี้คือทำบุญตักบาตร ฟังเทศน์ และเวียนเทียน

วันวิสาขบูชา ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 เป็นวันที่พระพุทธเจ้าทรงประสูติ (เกิด) ตรัสรู้ (รู้แจ้ง) และปรินิพพาน (ตาย) กิจกรรมที่ชาวพุทธปฏิบัติในวันนี้คือ ทำบุญตักบาตร ฟังเทศน์ และเวียนเทียน

วันอาสาฬหบูชา ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 (ก่อนวันเข้าพรรษา 1 วัน) เป็นวันที่ พระรัตนตรัยครบองค์สามคือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ โดยพระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนา โปรคปิยวจัตถีย์และโกณฑัญญะได้ดวงตาเห็นธรรม ขออุปสมบทเป็นภิกษุองค์แรกใน พระพุทธศาสนา ชาวพุทธถือเอาความสำคัญของวันนี้โดยพร้อมใจกันทำบุญตักบาตร ฟังเทศน์ และเวียนเทียน

วันเข้าพรรษา ตรงกับวันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 เป็นวันที่พระสงฆ์พร้อมใจกันอธิษฐาน อยู่ประจำที่วัดหรืออารามแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยไม่ไปค้างคืนที่อื่นเป็นเวลา 3 เดือน ชาวพุทธ ถือโอกาสนี้ไปวัดทำบุญตักบาตรและฟังเทศน์ในวันนี้ไม่มีการเวียนเทียน

การปฏิบัติตนเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาต่างๆ

1. เวลาเช้า ทำบุญตักบาตรและฟังธรรมที่วัดใกล้บ้าน
2. เวลากลางวัน บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เช่น พัฒนาวัด บริจาคทรัพย์เพื่อเป็น การกุศล ปลูกต้นไม้ เป็นต้น
3. เวลาค่ำ นำดอกไม้ธูปเทียนไปวัด ร่วมกันสวดมนต์สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย ฟังธรรมจากพระสงฆ์และเวียนเทียนพร้อมกัน

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปความรู้เกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาลงในแผนภาพ

วันมาฆบูชา	<p style="text-align: center;">ความสำคัญ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p style="text-align: center;">แนวทางการปฏิบัติ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
วันวิสาขบูชา	<p style="text-align: center;">ความสำคัญ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p style="text-align: center;">แนวทางการปฏิบัติ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
วันอาสาฬหบูชา	<p style="text-align: center;">ความสำคัญ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p style="text-align: center;">แนวทางการปฏิบัติ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
วันเข้าพรรษา	<p style="text-align: center;">ความสำคัญ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p style="text-align: center;">แนวทางการปฏิบัติ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. วิเคราะห์ความสำคัญของพิธีกรรมทางศาสนา / ศาสนพิธี
2. นำแนวทางการปฏิบัติตนในทางพิธีกรรมศาสนา / ศาสนพิธี ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และบอกความสำคัญของพิธีกรรมทางศาสนา/ศาสนาพิธี ได้
2. นักเรียนสามารถนำแนวทางการปฏิบัติตนในพิธีกรรมทางศาสนา / ศาสนพิธี ไปใช้

ในชีวิตประจำวันได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนา โดยครูใช้คำถามดังนี้
 - นักเรียนรู้จักการประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาใดบ้าง
 - นักเรียนเคยร่วมการประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาใดบ้าง
 - นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อได้ประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา
2. ให้นักเรียนศึกษาไปความรู้เรื่องศาสนาพิธี แล้วครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับศาสนาพิธีที่สำคัญของพระพุทธศาสนา โดยครูใช้คำถามดังนี้
 - ศาสนพิธีมีความสำคัญอย่างไร
 - นักเรียนจะปฏิบัติตนในการร่วมศาสนาพิธีอย่างไร
 - ผลที่ได้รับจากการประกอบพิธีกรรมต่างๆ เหล่านี้คืออะไร

จากนั้นให้นักเรียนเขียนสรุปความสำคัญและแนวทางการปฏิบัติตนและผลที่ได้รับลงในแผนภาพใน

ใบงานที่ 1

3. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อสรุปความรู้เรื่องศาสนาพิธี

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบความรู้
2. ใบงาน

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
2. ตรวจผลงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved

ใบความรู้ เรื่อง ศาสนพิธี

ศาสนพิธี คือ งานที่เกี่ยวกับพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา ที่ถือปฏิบัติเป็นที่ยอมรับ สืบต่อกันมาในสังคมชาวพุทธ ซึ่งการประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาดังกล่าว ชาวพุทธ ควรมีแนวปฏิบัติ และวิธีการที่ถูกต้องตามแบบแผนที่คนรุ่นก่อนได้ปฏิบัติมา เช่น

การอาราธนาศีล

การอาราธนาศีล คือ การเชื่อเชิญพระให้ศีล ในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ทางพระพุทธศาสนา มักมีการอาราธนาศีลทุกครั้ง เพื่อให้พระสงฆ์ได้เตือนสติมิให้กระทำความชั่ว

การอาราธนาธรรม

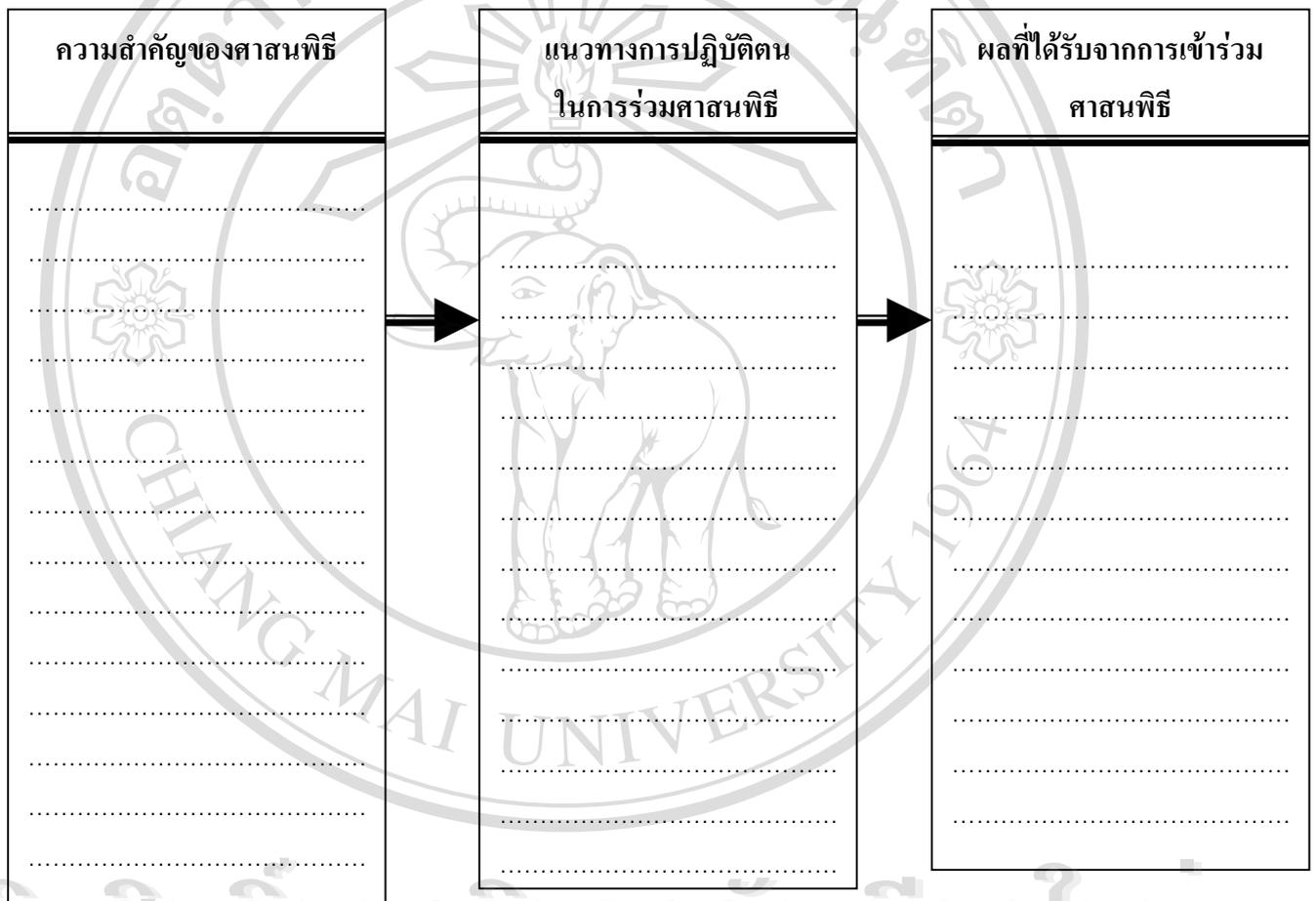
การอาราธนาธรรม คือ การกล่าวขอร้องหรือเชื่อเชิญพระสงฆ์ให้แสดงธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการทำความดี การอาราธนาธรรมโดยทั่วไปมักจะกระทำต่อจากการอาราธนาศีล ในกรณีที่พิธีนั้นมีการแสดงธรรม

การอาราธนาพระปริตร

คำว่า “ปริตร” “การคุ้มครองป้องกันภัยต่าง ๆ การอาราธนาพระปริตร หมายถึง การเชื่อเชิญพระสงฆ์ให้เจริญพระพุทธมนต์เพื่อป้องกันภัยพิบัติต่าง ๆ การอาราธนาพระปริตรนิยม สวดในงานมงคลก่อนพระสงฆ์จะสวดเจริญพระพุทธมนต์

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปความรู้เกี่ยวกับ ศาสนพิธี ลงในแผนภาพ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ศาสนาที่คนไทยนับถือ

แผนที่ 1 ศาสนาที่คนไทยนับถือ

เวลา 1 ชั่วโมง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

วิเคราะห์ความสำคัญของศาสนาต่างๆ ในสังคมไทย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนสามารถวิเคราะห์ และบอกความสำคัญของศาสนาต่างๆ ในสังคมไทยได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับศาสนาที่นักเรียนโรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย นับถือ โดยครูนำข้อมูลการนับถือศาสนามาให้ให้นักเรียนดูดังนี้

ข้อมูลการนับถือศาสนาของนักเรียนโรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย

ระดับ	จำนวนนักเรียนทั้งหมด (คน)	จำนวนนักเรียนที่นับถือศาสนา			
		พุทธ (คน)	คริสต์ (คน)	อิสลาม (คน)	อื่นๆ
ปฐมวัย	432	382	47	3	-
ช่วงชั้นที่ 1	1,352	1,210	132	10	-
ช่วงชั้นที่ 2	1,496	1,341	143	12	-
ช่วงชั้นที่ 3	1,728	1,576	137	15	-
ช่วงชั้นที่ 4	950	861	77	12	-
รวม	5,958	5,370	536	52	-

จากนั้นครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามดังนี้

- ศาสนาที่นักเรียนโรงเรียนปรินส์รอยแยลส์นับถือมากที่สุดคือศาสนาใด และมีจำนวนเท่าใด
 - ในห้องเรียนของเรามีใครนับถือศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลามบ้าง
2. ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องศาสนาต่างๆ ที่คนไทยนับถือแล้วให้นักเรียนจำแนกความแตกต่าง / องค์ประกอบของแต่ละศาสนาลงในตารางในใบงานที่ 1 จากนั้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นโดยครูใช้คำถามดังนี้
- ทุกศาสนามีความเหมือนและแตกต่างกันในองค์ประกอบใดบ้าง
 - เป้าหมายสูงสุดของแต่ละศาสนาเหมือนกันหรือไม่อย่างไร
 - ศาสนามีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมอย่างไร
 - ถ้าไม่มีศาสนาสังคมจะเป็นอย่างไร

จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถามในใบงานที่ 1

3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนา

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบความรู้
2. ใบงาน

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
2. ตรวจผลงาน

ใบความรู้ เรื่อง ศาสนาที่คนไทยนับถือ

ศาสนาพุทธ

ประวัติศาสนา ศาสนาพุทธถือกำเนิดในดินแดนชมพูทวีป ประเทศอินเดีย โดยมีพระพุทธเจ้าเป็นศาสดา เมื่อตรัสรู้แล้วพระองค์ทรงได้เผยแผ่ธรรม คำสั่งสอนแก่ประชาชน ให้ทำดี ละเว้นความชั่ว ทำใจให้บริสุทธิ์ คำสอนของพระองค์ได้รับการบันทึกลงในคัมภีร์เรียกว่าพระไตรปิฎก ปัจจุบันศาสนาพุทธมีผู้นับถือกันมาก โดยเฉพาะในแถบเอเชีย ได้แก่ประเทศไทย ศรีลังกา พม่า เป็นต้น

สัญลักษณ์ของศาสนาพุทธ คือ รูปธรรมจักร ซึ่งหมายถึง วงล้อ คือ พระธรรมที่หมุนไปยั้งที่ต่างๆ แล้วยังความสันติสุขให้เกิดขึ้นในที่นั้นๆ ในธรรมจักรนั้นประกอบด้วยซี่ล้อ 8 ซี่ หมายถึงอริยมรรคมีองค์ 8

พิธีกรรมที่สำคัญทางศาสนาพุทธ คือ ทำบุญตักบาตร ฟังเทศน์ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ พิธีเวียนเทียนในวันสำคัญทางศาสนา และพิธีถวายทาน เป็นต้น

ศาสนาอิสลาม

อิสลาม แปลว่า การยอมมอบตนตามประสงค์ของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของ

มุสลิม แปลว่า ผู้ยอมมอบตนต่อพระเจ้า

ประวัติความเป็นมา

ศาสนาอิสลามเกิดขึ้นในประเทศซาอุดีอาระเบีย และมีนบีมุฮัมมัดเป็นศาสดาของศาสนา คัมภีร์ของศาสนาอิสลามคือ คัมภีร์อัลกุรอาน ชาวมุสลิมเชื่อว่าเป็นโอการของพระเจ้า หรืออัลลอฮ์ประทานผ่านศาสดานบีมุฮัมมัด

หลักคำสอนทางศาสนา มี 2 ประการคือหลักศรัทธา 6 และหลักปฏิบัติ 5 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. หลักศรัทธา 6 ประการ คือ	2. หลักปฏิบัติ 5 ประการ คือ
1. ศรัทธาต่อพระอัลลอฮ์เพียงพระองค์เดียว	1. การปฏิญาณตน
2. ศรัทธาต่อเทวทูต	2. การละหมาด
3. ศรัทธาต่อคัมภีร์	3. การถือศีลอด
4. ศรัทธาต่อศาสนทูต	4. การบริจาคชะกาต
5. ศรัทธาต่อวันสิ้นโลก	5. การประกอบพิธีฮัจญ์
6. ศรัทธาต่อกฎของพระเจ้าที่ทรงสร้าง	

สัญลักษณ์ของศาสนาอิสลาม คือ พระจันทร์ครึ่งเสี้ยวกับดาวซึ่งเป็นเครื่องหมายของอาณาจักรออตโตมันเติร์ก ที่ประเทศซาอุดีอาระเบียเคยอยู่ใต้อาณาจักรนี้ และได้ยึดเอาเครื่องหมายนั้นเป็นสัญลักษณ์ของตนในฐานะเป็นชนชาติมุสลิมเหมือนกัน

ศาสนาอิสลามเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่สมัยอยุธยา ในปัจจุบันมีผู้นับถือศาสนาอิสลามมากเป็นอันดับสองรองจากพระพุทธศาสนา โดยมีจุฬาราชมนตรีเป็นผู้นำสูงสุด

ศาสนาคริสต์

ศาสนาคริสต์มีถิ่นกำเนิดในภูมิภาคเอเชีย แต่ได้เผยแพร่และได้รับการยอมรับถือนในทวีปยุโรป ทวีปอเมริกา และทวีปแอฟริกา ศาสนาคริสต์ นับถือพระเจ้าองค์เดียว คือ พระเยซูฮวา และมีพระเยซูเป็นศาสดาและผู้ก่อตั้งศาสนาคริสต์ เมื่อพระเยซูสิ้นชีวิตแล้ว สาวกที่นับถือศาสนานิวและเลื่อมใสพระเยซูก็ตั้งศาสนาใหม่ขึ้น เรียกว่าศาสนาคริสต์

คัมภีร์ไบเบิล

เป็นคัมภีร์ที่สำคัญของศาสนาคริสต์ นอกจากนี้ยังมีหลักคำสอนซึ่งประมวลได้ดังนี้ คือ บัญญัติ 10 ประการ หลักตรีเอกานุภาพ หลักความรักและหลักอาณาจักรของพระเจ้า พิธีกรรมที่สำคัญทางศาสนาคริสต์ เรียกว่าพิธีรับศีลศักดิ์สิทธิ์ ประกอบด้วย ศีลล้างบาปหรือศีลจุ่ม ศีลกำลัง ศีลมหาสนิท ศีลแก้บาป ศีลเจิมคนไข้ ศีลอนุกรม และศีลสมรส นอกจากนี้ยังมีสัญลักษณ์ของศาสนาคริสต์คือไม้กางเขนซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งการเสียสละอันยิ่งใหญ่ในวันตรุษของพระเจ้า

ศาสนาคริสต์เข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่สมัยอยุธยา ในปัจจุบันมีชาวไทยที่นับถือศาสนาคริสต์ทั้งนิกายโรมันคาทอลิกและโปรเตสแตนต์เป็นจำนวนมาก ทางราชการจึงให้การรับรองเป็นองค์กรศาสนาที่อยู่ในความอุปถัมภ์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของศาสนาต่าง ๆ ที่คนไทยนับถือลงในตาราง

องค์ประกอบ	ศาสนา		
	พุทธ	คริสต์	อิสลาม
1. ศาสดา			
2. ศาสนสถาน			
3. สัญลักษณ์			
4. คัมภีร์ทางศาสนา			
5. พิธีกรรมสำคัญ			
6. หลักคำสอน			
7. เป้าหมายสูงสุด			

2. ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ทุกศาสนามีความเหมือนและแตกต่างกันในองค์ประกอบใดบ้าง

- ความเหมือน

.....

- ความแตกต่าง

.....

2. เป้าหมายสูงสุดของแต่ละศาสนาเหมือนกันหรือไม่อย่างไร

.....

3. ศาสนามีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมอย่างไร

.....

4. ถ้าไม่มีศาสนาสังคมจะเป็นอย่างไร

.....

แบบวัดทักษะการวิเคราะห์

- ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่องชายสองพี่น้อง แล้วตอบคำถาม โดยเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

เรื่อง “ชายสองพี่น้อง”

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีชายสองพี่น้อง วันหนึ่งผู้เป็นพ่อได้เรียกลูกทั้งสองมาแล้วกล่าวว่า “บัดนี้ เจ้าทั้งสองก็โตเป็นหนุ่มแล้ว พ่อไม่มีอะไรจะให้ลูกนอกจากปลาคนละ 1 พวง ขอให้ลูกทั้งสองออกไปเผชิญโลกภายนอกคนละ 1 ปี แล้วกลับมาหาพ่อใหม่เถิด” เมื่อลูกทั้งสองได้ปลาไปแล้วต่างแยกย้ายไปคนละทาง พี่ชายคนโตเห็นว่าปลาที่พ่อให้มา ถ้าถือต่อไปก็จะหนักและเนาไปในที่สุด จึงได้แบ่งให้แก่พ่อค้าขายขนม ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นการตอบแทน ต่อมาชายผู้เป็นพี่ได้ไปอยู่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง ได้แบ่งปลาและขนมที่เหลืออยู่ให้เพื่อนบ้านจนหมดเกลี้ยง วันรุ่งขึ้น เพื่อนบ้านเอาอาหารมาให้พี่ชายเป็นจำนวนมากมายหลายชนิด พี่ชายต้องแจกจ่ายต่อไปอีก เพื่อนบ้านก็ยิ่งเอามาให้อีก พี่ชายจะได้ของฝากมารับประทานอยู่เสมอโดยไม่เคยขาด เนื่องจากเป็นคนที่ชอบช่วยเหลืองานในหมู่บ้าน จึงเป็นที่เคารพนับถือ ในที่สุดได้รับเลือกเป็นหัวหน้าหมู่บ้าน ต่อมาพี่ชายฐานะมั่งคั่งขึ้นก็ยิ่งปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลายไม่เปลี่ยนแปลง เมื่อเวลาครบ 1 ปี พี่ชายต้องลาคนในหมู่บ้านกลับไปหาพ่อ ทุกคนต่างอาลัยคิดถึงและฝากผลไม้ ขนม อาหาร มาให้มากมายจนเต็มคันรถ ฝ่ายน้องชายได้นำปลามาทำปลาเค็มจนหมด ทุกเช้าก็จะรับประทานข้าวกับปลาเค็ม กลางวันก็รับประทานข้าวกับปลาเค็ม ตอนเย็นก็รับประทานข้าวกับปลาเค็ม เขารับประทานข้าวกับปลาเค็มอยู่หลายเดือนกว่าจะหมดไม่นานร่างกายก็ซูบผอมลง เมื่อถึงเวลาครบ 1 ปี น้องชายก็พาร่างที่ผอมแห้งกลับไปหาพ่อพร้อมกับบอกพ่อว่า “ผมลำบากมากเลยครับ ต้องอดๆ อยากๆ เพื่อนบ้านก็ไม่มีความสุขเลย ซึ่งต่างกับพี่ชายอย่างตรงกันข้ามเลยที่เดียวครับ”

1. จากนิทานเรื่องชายสองพี่น้องผู้เป็นพ่อได้สอนอะไรแก่ลูกทั้งสอง (จำแนกแยกแยะ)
 - ก. การผจญภัยในโลกกว้าง
 - ข. การใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข
 - ค. ชีวิตเป็นสุขได้ต้องพึ่งตนเอง
2. ทำไมคนที่เป็นพี่ชายถึงได้รับสิ่งของหรือของฝากจากชาวบ้านอยู่เสมอ (ให้เหตุผล)
 - ก. เพราะนำสิ่งของไปแลกกับชาวบ้าน
 - ข. เพราะเป็นคนมีน้ำใจกับคนอื่น
 - ค. เพราะไปช่วยชาวบ้านทำงานจึงได้สิ่งของตอบแทน
3. นักเรียนจะปฏิบัติตนตามแบบใคร เพราะเหตุใด (เปรียบเทียบ + ให้เหตุผล)
 - ก. น้องชาย เพราะเราต้องยืนหยัดอยู่ด้วยตัวของเราเอง
 - ข. พี่ชาย เพราะเป็นผู้มีจิตใจเอื้ออาทร
 - ค. พี่ชาย เพราะชีวิตจะมีความสุขต้องอาศัยพึ่งพาผู้อื่น
4. ข้อคิดที่ได้จากนิทานเรื่องนี้คืออะไร (ความสัมพันธ์)
 - ก. ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 - ข. เพื่อนกินหาง่ายเพื่อนตายหายาก
 - ค. ผู้ให้ย่อมเป็นที่รัก

2. ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม โดยเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

อ๋มกับอ้อยเป็นเพื่อนกัน อ๋มเป็นคนโอบอ้อมอารี ทำให้เพื่อนๆ รักใคร่ อ๋มมาก ส่วนอ้อยชอบรังแกเพื่อน พุดไม่เพราะ ทำให้ไม่มีเพื่อนเล่นด้วย อ้อยจึงมาขอคำปรึกษาจากอ๋ม อ๋มแนะนำให้อ้อยปรับปรุงตัวเองใหม่ อ้อยรับปากว่าจะลองทำดู

1. นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการกระทำของอ้อย (จำแนกแยกแยะ)
 - ก. เมตตา
 - ข. สงสาร
 - ค. เห็นใจ

2. ข้อใดเป็นสาเหตุของปัญหาที่ทำให้ผู้ยไม่มีความสุข (ให้เหตุผล)
 - ก. ไม่มีใครคบค้าสมาคมด้วย
 - ข. ถูกเพื่อนรังแก
 - ค. ถูกเพื่อนต่อว่า
3. การกระทำข้อใดที่เกี่ยวข้องกับอู๋ม (ความสัมพันธ์)
 - ก. มีความอึดเพื่อพ่อแม่
 - ข. เพื่อนๆ ไม่ชอบ
 - ค. ทำดีโดยหวังผลตอบแทน
4. ใครที่มีลักษณะตรงกับสำนวน “ขวานผ่าซาก” (เปรียบเทียบ)
 - ก. อู๋ม
 - ข. อู๋ย
 - ค. เพื่อนๆ

3. จากสถานการณ์ในภาพ 1 – 3 ให้นักเรียนตอบคำถาม ข้อ 1 – 4

1. นักเรียนคิดว่าเด็กทั้ง 3 คน ใครไม่ใช่แบบอย่างที่ดีในด้านความซื่อสัตย์ (เปรียบเทียบ)
 - ก. โด่ง
 - ข. ตู๋ม
 - ค. เก่ง
2. เหตุการณ์ดังกล่าวน่าจะเกิดขึ้นที่ใด (เห็นความสัมพันธ์)
 - ก. สวนสัตว์
 - ข. โรงเรียน
 - ค. สวนสาธารณะ
3. ตู๋มประพฤติตนเป็นคนดีหรือไม่อย่างไร (จำแนกแยกแยะ)
 - ก. ดี เพราะมีจิตใจโอบอ้อมอารีแบ่งปันผู้อื่น
 - ข. ไม่ดี เพราะเป็นคนไม่มีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
 - ค. ไม่ดี เพราะเก็บเงินได้แล้วชักชวนเพื่อนๆ เอาเงินมาเป็นของตน

4. ทำไมโด่งถึงแนะนำให้เพื่อนๆ นำเงินส่งคุณครู (ให้เหตุผล)

- ก. เพราะเขาเป็นคนไม่เห็นแก่ตัว
- ข. เพราะเขาเป็นคนซื่อสัตย์
- ค. เพราะเขาเป็นคนไม่โลภมาก

4. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม โดยเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

เด็กชายชาติ มีนิสัยเกเรชอบรังแกผู้อื่น เมื่อถูกตักเตือน ก็ไม่เชื่อฟัง แต่กลับทำร้ายและต่อว่าผู้ที่มาตักเตือน

1. นักเรียนจะปฏิบัติตนเหมือนกับเด็กชายชาติ หรือไม่ เพราะเหตุใด (จำแนกแยกแยะ/ให้เหตุผล)

- ก. ปฏิบัติ เพราะเพื่อนๆ จะได้ยกย่องและเกรงกลัว
- ข. ไม่ปฏิบัติ เพราะเป็นการกระทำที่ไม่ดี
- ค. ไม่ปฏิบัติ เพราะจะทำให้ไม่มีเพื่อนเล่นด้วย

2. ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนสนิทของเด็กชายชาตินักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อการปฏิบัติตนของเด็กชายชาติ (ให้เหตุผล)

- ก. สงสาร ที่ชาติไม่มีเพื่อน
- ข. เสียใจ ที่ชาติมีความประพฤติที่ไม่ดี
- ค. ประทับใจ ในความเก่งของชาติ

3. ถ้านักเรียนปฏิบัติตนเหมือนกับเด็กชายชาติจะทำให้เกิดผลอย่างไร (เห็นความสัมพันธ์)

- ก. จะทำให้เป็นผู้นำที่ดีในอนาคต
- ข. จะทำให้เป็นที่เคารพนับถือของผู้อื่น
- ค. จะทำให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

4. การกระทำของเด็กชายชาติตรงกับข้อใด (เปรียบเทียบ)

- ก. เป็นคนมีอำนาจ
- ข. เป็นคนมีบารมี
- ค. เป็นคนอันธพาล

5. ให้นักเรียนอ่านข่าวต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามโดยเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

รวบ 7 โจ้กวนเมือง

รวบแก๊งโจ้กวนเมือง 7 คน ก่อเหตุยาสตฟอคู่อริปางตาย ไล่ล่าลูกชายคู่อริ ไม่เจอ พบพ่อเลยใช้ขวดน้ำมันเบนซินจุดไฟขว้างใส่ร่างอย่างทารุณ จนไฟลุกท่วม แถมยังก่อเหตุอาละวาดจนชาวบ้านเอือมระอา ตำรวจระดมกำลังตามล่าซิวยกแก๊ง ส่วนหัวโจก “เทพ ไทยใหญ่” ชาวไทยใหญ่หลบหนีไปได้

ที่มา : หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 13 กรกฎาคม 2548

- การกระทำของแก๊งโจ้กวนเมืองในข่าวควรนำมาเป็นแบบอย่างหรือไม่อย่างไร (จำแนกแยกแยะ + ให้เหตุผล)
 - ไม่ควรเพราะทำให้สังคมไม่สงบสุข
 - ไม่ควรเพราะจะทำความเดือดร้อนมาสู่ตนเองและครอบครัว
 - ควรเพราะจะทำให้ผู้คนรู้จักชื่อเสียงแก๊งกวนเมืองเป็นอย่างดี
- การกระทำของแก๊งโจ้กวนเมืองมีลักษณะตรงกับเหตุการณ์ใด (เปรียบเทียบ)
 - แฟนบอลก่อเรื่องทะเลาะวิวาทหลังการแข่งขัน
 - ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
 - อเมริกากล่อมอิรัก
- การกระทำของแก๊งโจ้กวนเมืองทำให้เกิดผลอย่างไรต่อจังหวัดเชียงใหม่ (เห็นความสัมพันธ์)
 - ศาสนาเสื่อมลง
 - เศรษฐกิจตกต่ำ
 - ทำให้จังหวัดเชียงใหม่มีชื่อเสียงโด่งดัง

4. เหตุผลใดที่ทำให้วัยรุ่นมีความคิดชอบทำร้ายผู้อื่น (ให้เหตุผล)
- ก. ความทึกคะนอง
 - ข. อยากให้ท้องถิ่นของตนเองมีชื่อเสียง
 - ค. อยากให้ผู้คนยกย่องตนเองว่าเป็นคนเก่ง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved